

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR
KARI ÖNÉRTÉKELÉS

MAB Intézményakkreditáció
2013-2014

Budapest, 2014. január 21.

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR
KARI ÖNÉRTÉKELÉS
2014

Elfogadta az Építésztechnológiai Kar Tanácsa 2014. január 21-én.

Dr. Becker Gábor
dékán

Tartalomjegyzék

Bevezetés	6
1. A Kar általános helyzetképe	7
1.1. A Kar számára 2009-ben megfogalmazott minőségbiztosítási irányelvek, és feladatok a European Standards and Guidelines szempontrendszer alapján	7
1.1.1. Minőségpolitika, stratégia és eljárások a minőség biztosítására	7
1.1.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése	8
1.1.3. A hallgatói teljesítmények értékelése	8
1.1.4. Az oktatói minőség biztosítása	9
1.1.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások	9
1.1.6. Belső információs rendszer, nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása	9
1.1.7. A Kar 2009-es fejlesztési javaslatai	10
1.2. A Kar bemutatása	11
1.2.1. Az érvényes kari alapidokumentumok rövid bemutatása	11
1.2.2. A Kar szervezete, vezetési rendszere	11
1.2.3. A Kar küldetése, jövőképe, értékrendje, intézményi kultúra	12
1.2.4. A stratégiaalkotás szervezeti keretei	13
1.2.5. A vezetés minőség és kiválóság melletti elkötelezettségének bizonyítékai	13
1.3. C-SWOT analízis	15
1.3.1. Szervezeti irányítás és gazdálkodás	15
1.3.2. Nemzetköziesedés (globalizáció)	16
1.3.3. Oktatás	17
1.3.4. Kutatás	17
1.3.5. Humán erőforrások	18
1.3.6. Infrastruktúra	19
2. A kar kulcsfontosságú eredményei	20
2.1. Oktatás	20
2.1.1. Képzések	20
2.1.2. Az eredmények közzétele és értékelése	23
2.1.3. Az oktatás és tanulás eredményessége a hallgatói teljesítmények tükrében	26
2.1.4. Összefoglaló a Kar képzéseiről	33
2.2. Kutatás-fejlesztés, alkotó/művészeti tevékenység	34
2.2.1. A karon folyó tudományos kutatási (művészeti) alkotótevékenység és feltételeinek rövid összefoglaló értékelése	34
2.2.2. Kutatás, fejlesztés, innováció	34
2.2.3. Szolgáltatások	35
2.2.4. Kutatási-fejlesztési-innovációs stratégia és gyakorlat	35
2.3. Gazdálkodás	38
2.3.1. A források felosztásának rendszere	38
3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata (az ESG rendszere)	40
3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására	40
3.1.1. Kari minőségpolitika	40
3.1.2. Eljárások, kari minőségfejlesztési programok	40
3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése (ESG)	43
3.2.1. A program által elérni kívánt tanulmányi kimenetek (learning outcomes) meghatározása	43
3.2.2. A különböző képzési formák megfelelő működtetésének biztosítása	43
3.2.3. A hallgatók előrehaladásának és teljesítményének figyelemmel kísérése	43
3.2.4. A programok rendszeres időszakonkénti felülvizsgálata	43

3.2.5. Az új képzési programok összhangja az intézményi, kari stratégiával a hallgatói felmérések eredményeinek hasznosítása a tantárgyfejlesztésben	44
3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere (ESG)	44
3.3.1. MÉRJÉK a programban kitűzött és nyilvánosságra hozott célok és kimeneti eredmények elérését.....	44
3.3.2. A hallgatók értékelések megfelelősége	44
3.3.3. A hallgatók értékelésének oktatói kompetenciái	44
3.3.4. Szabályzatok, azok felügyelete és ismertsége	45
3.3.5. Összefoglaló megállapítások, fejlesztési elképzelések	45
3.4. Az oktatói minőség biztosítása.....	45
3.4.1. Munkaköri követelményrendszer	45
3.4.2. Kompetenciaalapú teljesítményértékelés	46
3.4.3. A Kar oktatóinak száma, összetétele, tudományos minősítése	48
3.4.4. A oktatók, kutatók K+F tevékenységei, teljesítményei	48
3.4.5. A oktatók, kutatók szakmai-közéleti tevékenysége	48
3.4.6. A Kar szakmai műhelyei tevékenységeinek hazai elismertsége, színvonala	49
3.4.7. A Kar szakmai műhelyei tevékenységeinek hazai, nemzetközi kapcsolatai	50
3.4.8. Oktatás hallgatói véleményezése	53
3.4.9. Összefoglaló megállapítások, fejlesztési elképzelések	53
3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások.....	54
3.5.1. Ingatlanállomány, ingatlangazdálkodás	54
3.5.2. Hallgatói támogató szolgálatok	55
3.5.2.1. A hallgatói tanácsadás szerkezete, tartalma és működése.....	55
3.5.2.2. Könyvtári szolgáltatás	55
3.5.2.3. Idegen nyelvi képzés biztosítása	56
3.5.2.4. Sportolási, rekreációs, egészségmegőrző lehetőségek	56
3.5.2.5. Öntevékeny közművelődési lehetőségek biztosítása	56
3.6. Belső információs rendszer	56
3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása	57
Függelék.....	58

Bevezetés

Karunkon – ahogyan az egész egyetemen – a minőségbiztosítás mélyen integrált az oktatói, kutatói és művészeti alkotótevékenységek összetett folyamataiba. Túl azon, hogy a felsőoktatás eleve – természeténél fogva – minőség-orientált, a vezetési rendszerek számos visszacsatolási, ellenőrzési, és értékelési elemet tartalmaznak, melyek segítik az oktatási-, kutatási- és művészeti alkotómódszerek fejlesztését.

Ez a minőségorientáltság a Kar működésének szinte minden szintjén jelen van a mindennapi munkában. Természetes, hogy az oktatói-kutatói munka minden foglalkozás után számot vet mindkét oldal teljesítményével. A számonkérések eredményeinek értékelését az oktatók statisztikákkal követik és az eredményeket tanszéki értekezleteken értékelik. A teljesítményadatokat nem csak az oktatói, de a hallgatói oldal is figyelemmel kíséri, és saját értékelést készít. Az elsődleges értékelések után mind a szakmai bizottságok, témafelelősök, mind a vezetői testületek rendszeresen készítenek beszámolókat. Szükség esetén eseti bizottságok foglalkoznak szűkebb témákkal, munkájukról összefoglaló jelentés készül, ami vezetői fórumok elé kerül. Ezek a kar döntés-előkészítő és döntéshozó fórumain előre meghatározott rendben kerülnek megtárgyalásra, és ott a szükséges intézkedésekről is gondoskodnak.

Az oktatás-kutatás-alkotás módszereinek közvetlen figyelemmel kísérése és fejlesztése mellett az elmúlt három évben a Bologna-i folyamat részeként megújult képzést is revízió alá vettük. Annak kereteit biztosító szabályzatain a szükséges módosításokat elvégeztük. Napirenden van a tanterv újabb reformja, és az oktatási, kutatási célok újrafogalmazása, lehetőség szerint az akkreditációs keretek között történő frissítése.

A minőség biztosítása jól látható módon jelen van mind a hétköznapi munkában, mind a vezetői ellenőrzési és döntési folyamatokban. Külön intézményi szervezete nincs, így szervezeti működési szabályzata és munkarendje, intézkedési terve sincs. Magát az Önértékelést így a Kar vezetői: Dr. Becker Gábor dékán, Vasáros Zsolt DLA oktatási dékánhelyettes, Dr. Strommer László gazdasági dékánhelyettes, Dr. Mályusz Levente tudományos dékánhelyettes, Daragó László DLA dékáni hivatalvezető állították össze. Közreműködtek a doktori iskolák vezetői, a Kar tanszékvezetői, de szinte az egész Kar megmozdult a felmérések kapcsán. A vizsgált adatok jó része az egyetemi és kari adatbázisokból került a jelentésbe (KTH – Központi Tanulmányi Hivatal), továbbá felhasználtuk az Oktatási Hivatal és a GKI adatbázisait, és emellett a Kar a tanszékek bevonásával saját felméréseket is készített. A munkát a Dékáni Tanács és a Tanszékvezetői Tanács megtárgyalta, és a Kari Tanács fogadta el.

1. A Kar általános helyzetképe

1.1. A Kar számára 2009-ben megfogalmazott minőségbiztosítási irányelvek, és feladatok a European Standards and Guidelines szempontrendszerére alapján

1.1.1. Minőségpolitika, stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A kari minőségpolitika a Kar alapszabályzatában került rögzítésre (lásd: 1.3.). A Kar szabályzatai biztosítják a küldetésnyilatkozatban testet öltött szempontok, stratégiák érvényesülését. 2009: „*A Kar vezetése rendszeresen ellenőrzi az oktatási, kutatási célok érvényesülését, az oktatók és kutatók teljesítményének értékelését, és ennek megfelelően állapítja meg a teendőket.*” Az oktatási stratégiai célok újrafogalmazását elindította a kar az elmúlt időszak tapasztalatainak értékelése kapcsán, melyet a Kari Tanács Oktatási Bizottsága készített 2012-ben¹. A kutatási stratégiák részben a tanszéki kutatási tevékenységekben, részint a Doktori Iskolák küldetésnyilatkozatában lelhetők fel². A célok értékelése minden évben a Kari Tanácsban, október végén esedékes egy-egy beszámoló formájában³. Az oktatók, kutatók értékelése elsősorban Tanszékvezetői feladatkör, ezt két évente el is végzik, az egyetemi revíziók során a munkaköri leírásokkal együtt bemutatják. Ugyanakkor: 2009: „*Mivel az értékelés objektív szempontrendszerre nem kidolgozott, ezért ennek megalkotása a közeljövőben esedékes. A Kar az oktatás, a kutatás, az alkotás és a bevétel szerzés négyes követelményrendszerének teljesítésére ösztönző költségvetési elosztási rendszert vezetett be, mely az egyetemi normatív rendszerrel összhangba került.*” Az egységes értékelési rendszer kidolgozása a kar szerteágazó tevékenységei miatt problémába ütközött. A kari specifikumok kezelésére pl.: a költségvetésben érvényre juttatott tantárgyszorzók felülvizsgálatára eseti albizottság jött létre. Megállapításaik az új költségvetés irányelveiben is tükröződnek (lásd: 2.3).

2009: „*A továbbfejlesztés során különösen három területen kell fejlődést elérnünk: az intézményi OHV eredményeket jobban figyelembe kell venni az oktatói teljesítmények értékelésénél, az oktatás tartalmi és módszertani fejlesztése érdekében jobbítani kell a tanszékek és a hallgatók szervezett kapcsolattartását, és erősíteni kell a vezetői szinteken az oktatói munka folyamatos ellenőrzését.*” A hallgatói kapcsolattartás az elmúlt időszakban kimutathatóan hatékony volt, amit jól jelez, hogy számos oktatásszervezési intézkedésre hallgatói kezdeményezésre került sor, és a tantervvel kapcsolatos tapasztalatok összegyűjtésében is jelentős szerepet vállaltak. Az OHV eredmények egyre nagyobb elismertséggel rendelkeznek, amelynek értékét növeli az egyetemen kiemelkedő építész-hallgatói részvételi arány (közel 70%). Ugyanakkor bizonyos eredménytorzító hatások miatt esetenként nem teljesen megbízható eredmények is keletkeznek benne, (többek között ezért 2014. január 1-től hatályosan a BME módosítja az OHV ügyrendjét). Az eredmények alapján jobbára pozitív megkülönböztetést alkalmaz a Kar, de az értékelésben tartósan rosszul szereplők ügyében az illetékes tanszékvezetők, illetve a dékán is eljárak, pl. előadások, tárgyak esetében más előadó, gyakorlatvezető megbízásával.

2009: „*A hagyományos ötéves képzés tananyagának az alapképzésre és az osztatlan ötéves építész-képzésre transzformálásában a kiváló képességű, de gyenge középiskolai felkészültséggel érkező diákok képzésében van a legtöbb minőségfejlesztési feladat. A Kar lépéseket tesz a rendszeres vezetői ellenőrzés erősítésére.*” A Kar az egyetemen és a Magyar felsőoktatásban egyedülálló módon kezdeményezte és vezette be – más intézmények építész-képzéseivel ko-

¹ OB-jelentés 2012.

² Doktori Iskolák honlapja: <http://www.szt.bme.hu/index.php/cimlap> és <http://dla.bme.hu/>

³ Kari Honlap Kari Tanács: <http://www.epitesz.bme.hu/karitanacs>

operálva – az emeltszintű érettségi bemeneti követelményét legalább egy felvételi tantárgyból az elmúlt négy évben. Ezt azóta átvette számos intézmény, a BME is szeretné általánosan alkalmazni. Kívülről diktált kényszerűségből továbbra is fenntartja a rajzi képességvizsga kizáró jellegét a felvételi eljárásban, amit pedagógiai szempontból sokkal árnyaltabb módszerrel szeretne felváltani. Több éves lobbyszó ellenére sem sikerült elérni az Oktatási Hivatalban és miniszteriális szinten, hogy a rajzi vizsga felvételi tantárgy legyen, saját, a felvételi pontok közé beszámító osztályzattal. További célunk, hogy egy humán jellegű tantárgyat (magyart vagy történelmet) is fel szeretnénk venni a felvételi tantárgyak közé, mert az építészképzés kettős (humán és reál) jellegének megfelelő kiválasztást ez biztosítaná a legjobban. A felvételt nyert hallgatók beilleszkedését segítő az elmúlt négy évben az első tanítási héten szervezett „Rajzi hét” keretén belül szerezhettek alapvető ismereteket a műszaki-ábrázolás és szabadkézi rajz területén, a hiányos informatikai ismeretek pótlására Bevezetés az alkalmazott informatikába címmel választható tárgyat indítottunk.

1.1.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

2009: *„A képzési programok indítása rengeteg napi feladattal, valamint előzetes koordinációval jár. Mind a döntés-előkészítés, mind az azonnali beavatkozást igénylő feladatok megoldására a kar jól artikulált vezetési egységeket hozott létre, ahol az érdekképviselet, az összehangolt cselekvés és az operatív munka együtt valósulhat meg. Ilyenek a tanszékcsoporti értekezletek és az eseti bizottságok rendszere, mely jól működik együtt a szabályzatalkotásban a szokásos kari vezetési egységekkel.”* A Kar intézményi felépítése, és működése jól tárta fel az elmúlt négy évben a képzési programokban fellépő anomáliákat. Az új képzések belépése az alap és ötéves osztatlan képzés esetén a tanszékek erőfeszítéseinek eredményeképp érdemi fennakadás nélkül zajlott le. A Tanszékek és a kari vezetés együttesen oldották meg a két képzés tantervében lévő eltérésekből származó oktatásszervezési feladatokat. Ugyanakkor az MSc képzések beindítása nehézségeket okozott, aminek oka az osztatlan képzés magas presztízsében és a BSc képzésből az ötödik szemeszter utáni szakirány-választás során fennállt közvetlen átjárhatóság adta lehetőségben keresendő. (A BSc-s hallgatók ahelyett, hogy lediplomáltak volna, inkább – akár több éven át – megkíséreltek átjutni az osztatlan képzésre.) Ezek a hatások elszívták a tehetséges alapképzésű hallgatókat a saját képzésükről, és gyakorlatilag kiürült a képzés a felsőbb évfolyamokon. Emiatt az alapképzésen diplomázók száma minimális volt, ez az elmúlt szemeszterekben már mutat pozitív irányú elmozdulást. Az okok feltárása után a Kar felmenő rendszerben megszünteti az átjárhatóságot, s így a jövő évtől az egyciklusú és a kétciklusú képzési forma önálló, felmenő ágat képez. A Kar eddig három MSc képzését indította el (az ötből), elsősorban más intézményekben és karokon végzett alapképzésekből érkező hallgatókkal. Ezt eredményként értékeltük, hiszen a BME gyakorlatában elenyészőnek mondható a nem saját alapképzésről érkező hallgatók megjelenése a mesterképzéseken. Emellett több szakirányú továbbképzés szakalapítása és szakindítása bizonyítja a változó piaci igények iránti érzékenységünket. Egy idegen nyelvű, több BME Kar részvételével alapított MSc-képzés, a Jövőtudatos településfejlesztés mesterszak (MSc in Sustainable Urban Development) szakalapítása és szakindítása éppen most van folyamatban, indítása a 2015/16-os tanévben tervezett.

1.1.3. A hallgatói teljesítmények értékelése

2009: *„A Kar az Egyetem Képzési Kódexének megfelelően, a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat maradéktalan betartásával végzi oktatómunkáját, s ezen belül a hallgatói teljesítmények értékelését. Az értékelés általános tapasztalatait figyelembe veszi a képzési programok fejlesztésében, de ezeket teljes mértékben érvényre juttatni csak nehezen, és hosszú idő elteltével tudja. A tantárgyi követelmények nyilvánosak, betartásukat a Hallgatói Képviselet bevonásával el-*

lenőrzi a Kar.” Az egyes tantárgyak tanulmányi eredményeit a tanszékek vezetőin és tantárgyfelelős oktatóin kívül a Kari Tanács Oktatási Bizottsága kíséri figyelemmel. Az anomáliák kiszűrésében és a problémák felvetésében a Hallgatói Képviselőlet hatékony segítséget nyújt, ezeknek több esetben kezdeményezője is.

1.1.4. Az oktatói minőség biztosítása

2009: „A Kar oktató és kutató gárdája jól képzett, elkötelezett, és dinamikusan növekedik a fokozattal rendelkezők aránya. Ugyanakkor még mindig az egyetemi átlag alatt teljesítünk a téren. A Kar a korlátozott felvételi és előléptetési lehetőségek között törekszik az oktatói minőség megtartására, ezt azonban a korai nyugdíjazás és egyes fiatal oktatók távozása megnehezíti... A külsős konzulensek nagy száma az intenzív szakmai jelenlétet erősíti a karon.” A minősített oktatók aránya kedvezően alakult az elmúlt időszakban, elsősorban az építőművészeti doktori iskola hatékonysága révén, de az eredmény tanszékenként változó. A Kar vezetése elkötelezett, hogy az ösztönzők (pl.: kari költségvetés algoritmus) ezeket az egyenetlenségeket elsimítsák. A gazdasági megszorítások az oktatói összetétel jelentős arányú változását okozták néhány tanszéken, elsősorban a kvalifikált külső óraadók (tervezési konzulensek) javadalmazására nem maradt elegendő forrásunk. Ennek egyik oka, hogy az állami költségvetés következtetésképp az egyetemi költségvetési algoritmus nem ismeri el az építészképzés sajátosan munkaerő-igényes jellegét. Az építészképzésre hagyományosan jellemző, a művészképzéseknél elfogadott oktató-hallgató arányok, az egyéni konzultációk magas aránya, sajnos nem jelenik meg a források elosztása során, így a kompenzációt a kar saját belső elosztásán belül tudja csak megvalósítani. A külső tényezők hatására ebből a szempontból a Kar helyzete mind az egyetemen belül, mind azon kívül jelentősen romlott.

1.1.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

2009: „A Kar saját bevételei felhasználásával tartja fenn és fejleszti az eszközparkot, beleértve ebbe az oktatás eszközeit is. A meghatározó, nagy tantárgyakhoz a nyomtatott, illetve elektronikus anyagok rendelkezésre állnak, a Kar törekszik az írásos tananyagok fejlesztésére.” A Kar az elmúlt időszakban főként saját bevételeiből, illetve pályázati pénzekből (TÁMOP) tudta fejleszteni infrastrukturális állományát. A Központi épületre vonatkozó egyetemi ingatlangazdálkodási stratégia végrehajtása során szinte minden tanszékén zajlott kisebb-nagyobb felújítás, két tanszéknek teljesen új helyen alakítottunk ki helységcsoportot (egyetemi támogatással). Megújultak tanulóköri helyiségek és egy nagyelődő terem (K.275) rekonstrukciója zajlott le annak teljes gépészeti megújításával. Új tanterem is kialakításra kerültek, köztük egy magán-adomány segítségével három világszínvonalon felszerelt számítógépes terem, amivel egy magasabb használati értéket jelentő informatikai infrastruktúra vált elérhetővé hallgatóink számára, mind a tanórákon, mind a hallgatók egyéni felkészülése során.

1.1.6. Belső információs rendszer, nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása

2009: „...Az információs rendszert a Kar és a tanszékek honlapjai funkcióinak fejlesztésével kívánja elsősorban javítani. Az információs rendszer naprakészességét még nem értjük el minden téren. A nyilvánosság tájékoztatása elsősorban a kari honlap továbbfejlesztésével javítható.” A tanszékek szinte mind megújították az elmúlt négy évben a honlapjukat, és a kari honlap is megújult, teljes kiépítése még folyamatban van. Ezek kezelése változó intenzitású. A Neptun rendszer is egyre szélesebb körben használatos információ-átvitelre. Új eleme a kommunikációnak az, hogy egyre több tanszék jelenik meg az internetes közösségi felületeken, és nemrégiben a Kar is elindította saját oldalát a legismertebb közösségi felületen.

1.1.7. A Kar 2009-es fejlesztési javaslatjai

1.1.7.1. Oktatás

2009: „A BSc és az új osztatlan ötéves képzés eredményeinek figyelemmel kísérése, a tapasztalatok alapján a tananyag és az oktatási módszerek finomhangolása, fejlesztése... Az első szakirány választás, az új diplomaszabályzat és az új képzésekben bonyolítandó első diplomavédések tapasztalatainak kiértékelése, eredményeinek visszavezetése a szabályozásba, az oktatásszervezésbe, és magába az oktatásba.” A Kar fórumain folyamatosan napirenden tartotta a képzések tapasztalatainak kiértékelését. Ennek keretében többször módosította, aktualizálta előtanulmányi rendjét, a szakirány-választási- és diplomaszabályzatait. 2009: „A Tervező építészmérnöki, Urbanista építészmérnöki, Szerkezettervező építészmérnöki és Ingatlanfejlesztő építészmérnöki MSc szakok indítási kérelmének elkészítése, az indítás feltételeinek tisztázása (államilag finanszírozott helyek és a térítéses képzésre való érdeklődés felmérése), a szakok indításának megszervezése 2010-re.” Ezek közül kettő és egy nem kari (Forma- és Vizuáliskörnyezet-tervezőmérnök) MSc szak indítása megvalósult, és egy további (Jövőtudatos településfejlesztés) angol nyelvű alapítása és indítása folyamatban van.

1.1.7.2. Kutatási és alkotó tevékenység

2009: „Az oktatók által végzett építészeti alkotó tevékenység magas színvonalának megőrzése, lehetőség szerint emelése...” Megvalósult. Oktatóink az építőipar nehéz helyzete ellenére is sikerrel szerepelnek tervpályázatokon, szakmai megmérettetéseken, továbbá értékteremtő szakmai munkát végeznek. „A tudományos színvonal és publikációs tevékenység emelése...” Megvalósult. „A kari pályázati és innovációs szolgáltatások kiépítésével...” Megvalósult: a Dékáni Hivatal állományában pályázati referens dolgozik. „...és működtetésével nagy projektek indításának elősegítése...” Megvalósult: a Solar Decathlon pályázat „Odoo” projektje nagy nemzetközi visszhangot váltott ki. „...a kutatási eredmények jobb hasznosítása. A kari Periodica Polytechnica színvonalának további emelése, hivatkozási listákra való felkerülése...”⁴ Nem valósult meg, törekvéseink vannak elsősorban a szerzők körének gondosabb kiválasztására a magasabb tudományos színvonal elérése érdekében.

1.1.7.3. Személyzeti politika

2009: „...A fiatalítás folytatása elhivatott tehetségek gondozásával. Szükség esetén saját bevételek felhasználása a fiatalításban. Az oktatók ösztönzése és támogatása fokozatszerzési tevékenységükben.” Az elmúlt négy évben sikeresen fiatalodott meg az oktatói és vezető oktatói gárda, ugyanakkor a habilitációk és egyetemi tanárok száma erőteljesen csökkent.

1.1.7.4. Gazdálkodás

2009: „A költségvetési támogatás kari felosztási rendszerének rögzítése a 2009-11 időszakra...” Megvalósult, jelenleg folyik az új egyetemi algoritmusnak megfelelő irányelvek rögzítése. „A saját bevételek szintjének növelése az ipari kapcsolatok és a pályázati tevékenység erősítésével...” A romló gazdasági helyzetben is sikerült valamennyire szinten tartani. „Az egyetemi és kari döntéseknek megfelelő felújítások és költözések lebonyolítása a lehetséges ütemben...” Megvalósult, részletesen lásd a 3.5.1. pontban! „Az oktatás gazdaságosságának javítása a célszerű csoportméretek meghatározásával. Az oktatás technikai feltételeinek javítása (termék felújítása, kari műtermek, modellező műhely kialakítása)...” Megvalósult: új laborok: asztalosműhely, számítástechnikai laborok, laborokba műszerek és gépek beszerzése – részletesen lásd a fenti pontban!

---

⁴ <http://www.pp.bme.hu/>

1.2. A Kar bemutatása

1.2.1. Az érvényes kari alapidokumentumok rövid bemutatása.

A Kar elérhető alapidokumentumai a kar honlapján⁵ találhatóak. Az alapidokumentumok a dokumentumok között, míg a beszámolók a Kari Tanács jegyzőkönyveiben:

- Küldetésnyilatkozat
- Szervezeti és működési szabályzat
- Szakirány-választási szabályzat
- Diplomaszabályzat
- Éves költségvetési beszámolók bevezetői, értékelések, átfogó beszámolók.

1.2.2. A Kar szervezete, vezetési rendszere.

A kar legfőbb döntési fóruma a Kari Tanács ebben $\frac{1}{4}$ arányban hallgatók, egy fő a doktoranduszok képviselőjében, és közel $\frac{3}{4}$ arányban kari vezetők, választott oktatók-dolgozók vesznek részt. A Kari Tanács dönt minden hosszú távú, stratégiai kérdésben, ellenőrzi a kar gazdálkodását, vezetését. A Kari Tanács mellett állandó bizottságok és testületek működnek: oktatási operatív ügyekben illetékes a Tanulmányi Bizottság, oktatási ügyekben döntéselőkészítésben vesz részt az Oktatási Bizottság; kutatás-fejlesztési és a PhD Csonka Pál Doktori Iskola ügyében a Doktori testület, a DLA Építőművészeti Doktori Iskola, és építőművészeti ügyekben a Tudományági Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács, gazdasági döntéselőkészítésben a Gazdasági Bizottság. Önszerveződéssel létrejöttek a hasonló szakterületeket művelő tanszékek döntéselőkészítő testületei a Műszaki Tanszékcsoporthoz és a Tervezői Tanszékcsoporthoz. A kar vezetését a dékán látja el egy oktatási és nemzetközi, egy gazdasági, és egy tudományos dékánhelyetttel, valamint a mindennapi működésért felelős dékáni hivattal, élén a hivatalvezetővel. Munkájukat kétheti rendszerességű Dékáni Tanács, havi rendszerességű Tanszékvezetői Tanács segíti, illetve rendkívüli esetben ad-hoc bizottságok alakulnak (pl. tantervfejlesztés). A karon hatékonyan működő hallgatói képviselő végzi munkáját, akik a kari fórumokba delegálnak szükséges számú képviselőt: a tanszéki értekezletekre egy-egy főt, a Tanulmányi Bizottságba a létszám felét, az Oktatási Bizottságba a negyedét.

A kar önálló gazdálkodású autonóm tanszékekből áll. Élükön tanszékvezetők dolgoznak, akik tanszéki értekezleteken beszélnek meg mind az oktatás, mind a kutatási, szolgáltatási és művészeti tevékenység stratégiai és hétköznapi feladatait. Minden tanszék delegálja az Oktatási Bizottságban az oktatási felelős, és a Gazdasági Bizottságban a gazdasági felelős. A tanszékek teljes önállóságot élveznek a tekintetben, hogy milyen szolgáltatói, tervezési, szakértői és kutatási tevékenységet végeznek, valamint a hallgatók számára milyen többlet tevékenységet kínálnak ismereteik elmélyítése céljából (elitképzés, fakultatív tárgyak). A tanterv keretei között az oktatás fejlesztését, a meghirdetett tantárgyak tematikáját önállóan határozzák meg, amit azonban a kar fórumai ellenőriznek, hogy megfelelnek-e a MAB által elfogadott tantervnek, illetve egybe esnek-e a kar oktatási és fejlesztési stratégiájával. A tantárgytematikákat az oktatási bizottság véleményezi; ezzel a véleménnyel kerülnek a Kari Tanács elé. Oktatásszervezési ügyekben a Tanulmányi Bizottság, az Oktatási Bizottság és a dékáni hivatal segíti az oktatási dékánhelyetttel, továbbá igen jelentős a Hallgatói Képviselő kezdeményező, progresszív munkája is.

A döntések hatékonysága a tanszékek és az egyes oktatók jogkövető magatartásán múlik. Ezt az állandó testületek (Tanszékvezetői Tanács, Oktatási Bizottság) és a felelős dékánhelyetttel ellenőrzik. Az anomáliákra az érintett hallgatók a Hallgatói Képviselőten

---

⁵ <http://www.epitesz.bme.hu/>

keresztül, oktatók az oktatási felelősökön keresztül hívják fel a figyelmet. Az esetek túlnyomó többségében oktatásszervezési problémák orvoslására kerül sor, de mindennapi problémákat okozhatnak a változó szabályzatok és azok betartatása. Az új képzés tapasztalatait is – külön e célból összehívott – félév-értékelő értekezleteken vitatjuk meg. Az itt feltárt tanulságokat kari tanácsi beszámolóban tesszük közzé. A kar saját szabályzatokat dolgozott ki a diplomáztatás rendjére és a szakirány választására. Jellemző a döntéshozatal mechanizmusára, hogy jelentős kérdésben akár fél éven belül újra előkerül a fórumokon ugyanaz a téma, hogy a közvetlen tapasztalatok azonnal beépüljenek a rendszerbe (pl. diplomavédés).

1.2.3. A Kar küldetése, jövőképe, értékrendje, intézményi kultúra

A BME Építészmérnöki Kara hivatásának tekinti nagy hagyományokon alapuló képzése színvonalának folyamatos korszerűsítéssel való megőrzését, az oktatáson túl az alkotó munkát, a kutatás-fejlesztést, a tudományos és szakmai továbbképzést az építési tevékenység teljes területén.

Az építészmérnöki tevékenység egyszerre művészeti és műszaki jellegű, képzésünk hagyományos és megőrzendő erőssége e két terület egyensúlyában rejlik. Nagy fontosságot tulajdonítunk az átfogó szakmai ismereteken alapuló, önálló alkotó munkának és gondolkodásnak. Képzésünk széles látókörű, nagyobb összefüggésekben való gondolkodásra készít fel, amelynek segítségével a nálunk végzett építészmérnökök változó körülmények között is önállóan képesek megoldani feladatokat, létrehozni és megítélni alkotásokat.

A Kar célja, hogy másfél évszázados hagyományaira alapozva diplomájának magas presztízsét megőrizze, ezért arra törekszik, hogy mindenkori oktatógárdája magasan kvalifikált legyen. Karunk oktatói kiemelkedő tudományos-szakmai munkát végeznek, az építészeti alkotásai meghatározóak a kortárs magyar építészetben, ugyanakkor sok kiváló magyar építész, külső szakember vesz részt oktatásunkban. A kar tanszékei országos szinten vezető szerepet betöltő alkotó-, illetve tudományos műhelyek, amelyek meghatározóak a graduális, a posztgraduális és a doktori képzés területein, és hozzájárulnak az ország gazdasági-társadalmi-kulturális fejlődéséhez.

Karunk törekszik arra, hogy oktatása lefedje az építészmérnöki tevékenység teljes skáláját, és azt a hallgatókkal kellő mélységben megismertesse, a kevésbé közismert területekre figyelmüket felhívja. Oktatási tevékenységünk kiterjed a regionális tervezéstől a település-tervezésen keresztül az épülettervezésig, beleértve az épületek különféle szerkezeteinek méretezését is, továbbá a megvalósítás folyamatában az építés minden műszaki, mérnöki feladatára: az ingatlanfejlesztésre, az építés-szervezésre, az építés irányítására, ellenőrzésére is. Az építészmérnök feladata a történeti értékek, a műemléki épületek és együttesek védelme, szakszerű helyreállítása és fenntartása, az építés- és építészettudomány művelése is. Mindezek oktatásával képzésünkben megvalósul az elmélet és a gyakorlat szerves egysége.

Fontosnak tartjuk a hagyományok megbecsülése és az értékek megővése mellett a jövőre való orientáltságot, a modern technológiák, módszerek megismerésére, használatára való nyitottságot, a szakmai megalapozottságú kritikus attitűd kialakítását. Célunk olyan építészmérnökök képzése, akik képesek az építési folyamatban integráló szerepet játszani, jó kommunikációs technikákkal rendelkeznek, és egyszerre képesek a csapatmunkára és az önálló, magas színvonalú alkotó tevékenységre.

Az Építészmérnöki Kar hagyományaira és szellemi potenciáljára alapozva jó szakmai kapcsolatokra törekszik a hasonló hazai és külföldi intézményekkel, részt vesz a nemzetközi csereprogramokban és pályázatokban. Jó kapcsolatot ápol az építési tevékenység szereplőivel és a szakmai szervezetekkel, hogy mindenkor a szakmai közélet meghatározó eleme maradjon.

1.2.4. A stratégiaalkotás szervezeti keretei

A hosszú távú, stratégiai tervek felülvizsgálatát a Kar állandó döntés-előkészítő fórumai kezdeményezik. Rendszerint a Dékáni Tanács és a Tanszékvezetői Tanács tárgyalja először. A felvetést követően egy-egy részterületre ad-hoc bizottságok dolgoznak ki hatástanulmányokat, elemzéseket. Az elmúlt években több ilyen bizottság is működött. A változó világ, a szakma új kihívásai és a gazdasági körülmények szinte napi feladattá tették az oktatás és kutatás át-szervezésének folyamatos vizsgálatát. A tantervi, működési keretek újragondolása végett a kari sajátosságokat figyelembe vevő költségvetési algoritmus ún. tantárgyszorzóit vizsgálta egy bizottság, míg a tanterv fejlesztésének lehetséges irányait egy másik térképezte fel. Jelentéseik újra a Tanácsok elé kerültek. Az irányelvekben sikerült megállapodni.

1.2.5. A vezetés minőség és kiválóság melletti elkötelezettségének bizonyítékai

A kar vezetése – a tanszékekhez hasonlóan – elkötelezett a célok minőségi teljesítésében. Magától értetődő szinte minden oktatási vagy kutatási tevékenység esetén az eredmények azonnali, és folyamatos értékelése. Az oktatók, kutatók szinte minden mérési eredmény, vagy zárthelyi dolgozat statisztikai eredményeinek értékelését elvégzik azok megszületésekor, és szükség esetén azonnal levonják a következtetéseket. Ha az adott tanszék nem tudja saját hatáskörben befolyásolni a keletkező anomáliákat, akkor a kari operatív bizottságok (Oktatási Bizottság, Doktori Bizottság, Tudományági Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács stb.) koordinálja a beavatkozásokat. A nagyobb horderejű stratégiai döntések a vezetés különböző szintjeinek egyeztető testületeiben születnek: a tanszékcsoporti értekezleteken, tanszékvetői értekezleteken és végül a Kari Tanácsban. A vezetés és a teljes kutatói-oktatói gárda minőség iránti elkötelezettségének legfőbb bizonyítéka az, hogy az új képzési struktúrára való áttérés mellett, nem csak az új, kétciklusú képzés tantervét hozta létre, de a hagyományos, osztatlan egyciklusú képzés is reformon megy keresztül, tantárgyak alakulnak át, és újak születnek. Ennek elsődleges célja a tehetséggondozás és az elitképzés. A képzésében különös súllyal szerepelnek a szakmagyakorlást modellező rendkívül fontos tervezési és komplex gyakorlatok, amelyek lényege a személyes konzultáció gyakorló, neves építész tanárokkal. Nem csak az oktatás, de a szakmával való kapcsolat is fontos hozadéka ezen oktatási formának. A képzés minden szinten differenciált az esélyegyenlőség és a tehetséggondozás érdekében és minden szinten felkészít a KKK-nak megfelelő területeken és szakképesítéssel a munkába állásra és a további tanulmányokra.

Kutatás, fejlesztés, innováció területén a munka három pilléren nyugszik: a graduális képzés hallgatóinak tehetséggondozásán, a posztgraduális infrastruktúrán és az oktatók kutatási-művészeti tevékenységének támogatásán.

A tehetséges hallgatókat igyekszünk minél hamarabb bevonni a kutatási munkákba. A Tudományos Diákköri Konferencián az elmúlt években egyre több diák vesz részt. Öröndetes új területek megnyílása ezen a téren (építőművészeti szekció), itt elsősorban a tervezési tanszékek profiljába illeszkedő, sok esetben konkrét tervezési problémákkal, kortárs művészeti felvetésekkel foglalkozó tematikákkal találkozunk. Általában jellemző a csapatmunka, amely különösen fontos az alkotómunka sajátos attitűdjének gyakorlására. Mind a tudományos, mind a művészeti jellegű TDK dolgozatok esetében megfigyelhető a motiváció fontossága, amely mind az oktatói, mind pedig a hallgatói dalról jelentős motorja a tanulmányoknak, szakmai és emberi kapcsolatoknak.

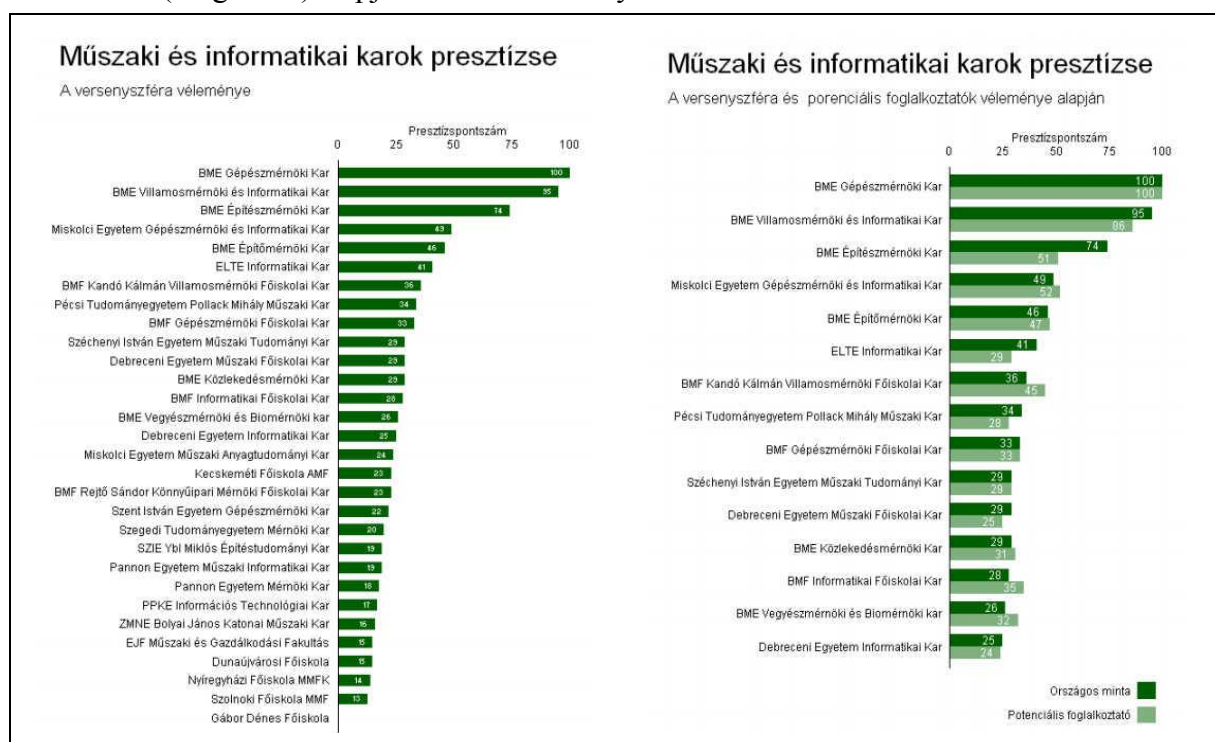
A kar sajátos adottságai folytán két doktori iskolát működtet, melyekben a PhD és DLA hallgatók nagy számban kapnak oktatást és kutatási lehetőséget – akár megkezdett TDK dolgozataik folytatására, vagy új témákon keresztül közelíthetnek a tudomány és a művészet aktuális

problémáihoz. Jóllehet a két képzésben bizonyos alaptárgyak közősek, a képzés folyamata és struktúrája azonban jelentősen különbözik. A PhD iskola a témavezető-doktorandusz relációban működik leginkább, az önálló kutatási téma fejlesztése, kifejtése képezi a doktorandusz feladatát, míg a DLA iskola az utóbbi évek gyakorlata alapján ún. tematikus évekkkel igyekeznek elsősorban az alkotómunkát jórészt csapatmunkaként katalizálni. A PhD iskola esetében a témakiírások garantálhatják a témák frissességét, aktualitását, ezzel a DLA iskola is évről-évre megküzd, hogy az építészet legmagasabb színvonalú oktatási fóruma kellőképpen korszerű-kortárs, jövőtudatos maradjon.

A Kar külső cégekkel együtt, azok megbízásából is végez kutató, fejlesztő munkát. Kiemelten kezeljük és támogatjuk a kutatási eredmények publikálását magas színvonalú hazai tudományos folyóiratokban. Újrindítottuk nagy múltú egyetemi idegen nyelvű lektorált folyóiratunkat a „Periodica Polytechnica”-t⁶.

A Kar vezetési és döntési rendszere minőség tudatos munkára ösztönöz. A minőségi teljesítményeket a Kar díjakkal, kitüntetésekkel, címekkel ismeri el. A Kar kiváló TDK-s hallgatóit díjakkal jutalmazza, hagyomány a kiemelkedő diplomatervek versenye: a legjobbak jutalma a Hauszmann Alajos-díj – immár 13 éve. A Kar kiemelkedő oktatóinak elismerésére 2008-ban Szentkirályi Zoltánról elnevezett kitüntetést alapított, amit évente egy kiemelkedő oktató kaphat meg, aki az oktató-nevelő munkájában hiteles személyiség, és akinek a Karon túl is ható tudományos-szakmai tevékenységét az egyetemesség jellemzi. Az oktatásban jelentős szerepet játszó külső munkatársakat a Kar Meghívott Oktatója, Címzetes Docense címmel tiszteljük meg.

Mindezek eredményességét jelzi más intézményekkel való összehasonlításban az országos értékelések (rangsorok) alapján kiemelkedő helyünk.

1. ábra A GVI 2008-as tanulmányának táblázata – a 2011-es adatokat lásd az 50.oldalon!

⁶ <http://www.pp.bme.hu/>

Az Építészmérnöki Kar vezetése fontosnak tartja:

- a hallgatók részvételét a kari közéletben, döntésekben illetve azok előkészítésében-kezdeményezésében;
- támogatja a hallgatók szakmai kezdeményezéseit, különös tekintettel a szakkollégiumi tevékenységre;
- segíti a hallgatók kapcsolatainak építését más hazai, és külföldi intézményekkel, törekszik a végzetek pályájának követésére, a végzettekkel való kapcsolattartásra;
- közös oktatást és kutatást végez a BME más karaival;
- együttműködik a társegyetemekkel, a Magyar Tudományos Akadémiával és a szakmai szervezetekkel;
- az oktatásban, a kutatásban, ipari és egyéb szakmai problémák megoldásában együttműködik a szakterülete szempontjából meghatározó ipari és egyéb szereplőkkel;
- törekszik a szakterület jobb megismertetésére, a közvélemény tájékoztatására;
- nemzetközi oktatási és kutatási kapcsolatokat épít és tart fent.

Pályázatfigyelő rendszert működtetünk és szeretnénk a Kar pályázatokból származó bevételeit szignifikánsan növelni, ezért munkakört teremtettünk ennek gondozására a Dékáni Hivatal keretei között. Célunk, hogy nagy múltú, színvonalas és eredményes oktató- és kutatómunkája alapján Karunk a szakterületén a jelenleginél nagyobb létszámú MSc, PhD és DLA képzést folytasson. Továbbra is meghatározó szerepet vállalunk a felsőfokú szakirányú továbbképzésben, mint a legárnyaltabb és legkoncentráltabb szakembergárdával rendelkező építész-képzés. A Vezetés további fő célja, hogy diplomáink a magyarországi munkaerőpiacon a legkeresettebb építészmérnök diplomák maradjanak, és a végzetteket a jövőben is az elismert tervező irodák, neves felsőoktatási és kutatási intézmények, valamint az építéssel és építőiparral kapcsolatban álló vállalatok szívesen fogadják. Törekszünk arra, hogy diplomáink az Európai Unióban továbbra is elfogadottak legyenek, s az itt végzett hallgatók a tagországok bármelyikében munkát vállalhassanak.

1.3. C-SWOT analízis

1.3.1. Szervezeti irányítás és gazdálkodás

❖ Korlátok:

- az állami költségvetési támogatás csökkenő mértéke, ami már béreket és járulékaikat sem fedezi,
- a működéssel és a gazdálkodással kapcsolatos külső és egyetemi szabályzás,
- saját bevételek felhasználásának kötöttségei,
- saját bevételeket terhelő, központi általános költségekhez való hozzájárulás mértéke nőtt,
- az innovációs járulék és a szakképzési támogatás megszüntetése jelentős forráskiesést okozott.

❖ Erősségek:

- növekvő mértékű saját bevételek,
- a négyes (oktatás, kutatás, művészeti tevékenység, alkotás, mint bevételszerzés) követelmények teljesítését ösztönző kari gazdálkodási rendszer,
- árnyalt, többszintű döntés-előkészítő rendszer.

❖ Gyengeségek:

- az alkalmazottak túlterheltsége, egyenetlen elvárások a különböző beosztású alkalmazottakkal szemben,

- sok adminisztrációs teendő,
  - a bevételszerző tevékenységek eredményessége közötti jelentős különbségek,
  - az egyes tanszékek között jelentős infrastrukturális különbségek vannak.
- ❖ Lehetőségek:
- az oktatás sajátosságainak (munkaigényes voltának) elismertetésével, valamint az oktatói terhelések racionalizálásával csökkenthető a túlterheltség,
  - az idegen nyelvű képzés fejlesztésével további piacokat lehet megközelíteni,
  - intenzívebb marketingtevékenység és jelenlét a médiában erősítheti szakmai teljesítményünkhöz mért piaci pozícióinkat,
  - fiatal oktatók bevonása a kar vezetési és szervezési feladataiba.
- ❖ Veszélyek:
- az állandó költségvetési feszültség és a túlterheltség miatt az oktatói, kutatói és szakmai munka mennyisége és színvonala leromolhat, a saját bevételek lecsökkenhetnek,
  - a gazdasági válság hatására a külső szakmai támogatás és a saját bevételszerzés lehetősége tovább csökken.

1.3.2. Nemzetköziesedés (globalizáció)

- ❖ Korlátok:
- EU-s irányelvek a felsőoktatás egységesítésére,
  - szerény anyagi lehetőségek a nemzetközi kapcsolatok kiépítésére.
- ❖ Erősségek:
- jól felkészült oktató-kutató gárda,
  - eredményes nemzetközi oktatási és kutatási együttműködések.
- ❖ Gyengeségek:
- kevés az oktatók számára létesített folyamatos munkakapcsolat nemzetközi viszonylatban,
  - akkreditálható nyelvi kompetenciák alacsony száma.
- ❖ Lehetőségek:
- nemzetközi pályázati lehetőségek jobb kihasználása, tudatos beépülés az EU-s pályázati rendszerekbe,
  - az oktatók és hallgatók érdemi külföldi gyakorlati programjainak bővítése,
  - regionális szakmai együttműködések kiépítése,
  - a regionális együttműködéssel járó előnyök EU-s pályázati tevékenységben.
- ❖ Veszélyek:
- az idegen-nyelvű képzés bemeneti követelményeit emelni kell, ellenkező esetben az eredményes minőségi oktatás és a nemzetközi hitelesség veszélybe kerülhet,
  - az eredmények nem megfelelő nyilvánossága, a szakmai és napi médiában való gyér megjelenés veszélyezteti a kiválóságához méltó elismertséget,
  - a nemzetközi nyilvánosságunk szegényes volta, a láthatatlanságunk hátrányosan befolyásolja helyünket a nemzetközi rangsorokban,
  - külföldi oktatási intézmények elszívó hatása.

1.3.3. Oktatás

❖ Korlátok:

- EU-s, világszintű, országos, egyetemi és kari szabályok, szabályzatok,
- kedvezőtlen demográfiai tendenciák,
- oktatók terhelhetősége.

❖ Erősségek:

- jó képességű, az építészmérnöki területen országosan legmagasabb pontszámmal felvett hallgatóság,
- magas fokú oktatói-kutatói felkészültség és elkötelezettség,
- magas fokú specializáció a sokrétű szakterületeken az országban a legelmélyültebb kutatói, művészeti tevékenységet teszi lehetővé,
- nagy hagyományok a minőségi oktatásban, a kiválóak képzésében,
- társadalomtudományi és mérnöki, valamint művészeti szempontok együttes érvényesülése a tananyagban és a szemléletben.

❖ Gyengeségek:

- nehézségek a jó képességű, de gyenge előképzettségű hallgatók oktatásában, a tananyag és a módszerek ennek megfelelő alakításában,
- a párhuzamos képzési formák sokfélesége elaprózza az energiákat és emellett oktatásszervezési gondokat is okoz.

❖ Lehetőségek:

- a tananyagok és oktatási módszerek megfelelő átalakításával és differenciálásával javítható az oktatás eredményessége, ezzel is szeretnénk megteremteni a lehetőséget hallgatóinknak, hogy már tanulmányaik során a tehetségüknek és érdeklődésüknek legmegfelelőbb területet választhassák ki az építészmérnökké válás folyamatában,
- oktatásszervezési tartalékok feltárása,
- az ipari együttműködések még jobb kihasználása az oktatásban és a tananyag fejlesztésében.

❖ Veszélyek:

- a gazdálkodás gondjai, a túlterheltség és a terhek egyenetlen eloszlása a minőség romlásához vezethetnek,
- az alacsony oktatói bérek veszélyeztetik a pálya megtartó erejét.

1.3.4. Kutatás

❖ Korlátok:

- pályázati programok keretei, szakterületei,
- a K+F finanszírozásának nemzetközi, országos és egyetemi szabálya,
- OTKA-szabályozás,
- korlátozott minősített publikációs lehetőségek a szakterületeinken,
- az építészmérnöki tevékenység gyakorlatias, szakmai jellege nem kedvez az elméleti kutatásoknak,
- az ipari háttér megrendülése miatt minimális a megrendelés és a támogatás.

❖ Erősségek:

- aktív szakmai-közéleti tevékenységet folytató kiváló oktatók,

- laboratóriumaink emberi és tárgyi feltételei,
  - a kutatással intenzíven foglalkozó doktori iskolák,
  - folyamatos kapcsolat az iparral, szerződéses munkák,
  - a kutatási témák szerteágazó mivolta erősíti a kar komplex jellegét,
  - az utóbbi időszakban kialakult kutatói műhelyek színvonalas teljesítményei,
  - az építésztervezői alkotótevékenység hitelesíti az oktatókat.
- ❖ Gyengeségek:
- egyes, tudományosan színvonalas munkákhoz nehéz anyagi forrásokat teremteni,
  - a nemzetközi tudományos kapcsolatok szerény száma,
  - az elérhető kari és belföldi minősített folyóiratok hiánya,
  - fokozatot szerzett oktatók arányában még mindig vannak lemaradásaink egyes szakterületeken.
- ❖ Lehetőségek:
- a pályázati és innovációs tevékenység szervezett segítségével több, és a gyakorlatban jobban hasznosuló K+F eredmény érhető el,
  - a nemzetközi kapcsolatok hatékonyabb és intenzívebb működtetése,
  - saját szakmai folyóirataink nemzetközi elismertetése.
- ❖ Veszélyek:
- ha nem tudunk megfelelő számban és méretben nagyobb K+F+I projekteket indítani és végrehajtani, leromlanak a kutatómunka feltételei,
  - a minősített publikációs lehetőségek tartós hiánya gátolja a tudományos és szakmai fejlődést,
  - ha a vezetés nem erős és következetes, az egyéni törekvések túlsúlyba kerülnek a közös célokkal szemben.

1.3.5. Humán erőforrások

- ❖ Korlátok:
- jogi környezet (Kjt, Ftv, BME humánpolitikai szabályzat),
  - gazdálkodási nehézségek.
- ❖ Erősségek:
- erős törekvés a felkészült és elkötelezett oktató munkára és teljesítményre,
  - sokoldalú, megfiatalodó alkotókész oktatói gárda,
  - nagy létszámú, kiváló PhD-DLA hallgatóság adja az utánpótlás forrását,
  - a hatékonyabb utánpótlás-nevelés gyümölcse a tudományos és művészeti fokozatok lendületes gyarapodása.
- ❖ Gyengeségek:
- a kar – az utóbbi évek kedvező tendenciái ellenére – bizonyos szakterületeken még mindig elmarad az egyetemi átlagtól a fokozatot szerettek számát tekintve,
  - jelentős elmaradásaink vannak a habilitációs teljesítmények terén,
  - fokozatok eloszlása egyenetlen a tanszékek között,
  - a tudományos és szakmai előrehaladást a szűkös publikációs lehetőségek gátolják, és a kar önálló eszközökkel nem rendelkezik,
  - a túlterheltség egyenetlenségeket okoz az életpályán belül,
  - kevés lehetőség az előléptetésekre anyagi korlátok miatt,

- a megváltozott szabályozás miatt nem tudják a tanszékek megtartani és honorálni kiváló, tapasztalt, nagy tudású oktatóikat prof. emeritus-ként.
- ❖ **Lehetőségek:**
  - a színvonal megőrizhető magas szakmai követelmények kodifikálásával,
  - nemzetközi kapcsolataink kihasználása a fiatalok szakmai fejlődése érdekében,
  - a saját kari publikációs lehetőségek minősítettése, külföldi publikációs cserekapcsolatok kiépítése,
  - nagyobb projektek megcélzása, EU-s és regionális együttműködések szorgalmazása anyagi bázist teremthet karrieres tudományos-művészi kiteljesítésére.
- ❖ **Veszélyek:**
  - Az új egyetemi doktori szabályzat feltételrendszerei nem vették kellőképpen figyelembe az Építészmérnöki Kar többiekétől eltérő kulturális-szakmai beágyazottságát, ami a tudományos fokozatszerzést aránytalanul megnehezíti.
  - az adminisztratív terhek elriasztják a fiatal utánpótlást.

1.3.6. Infrastruktúra

- ❖ **Korlátok:**
  - költségvetési és pályázati (központi régió) feltételek, lehetőségek,
  - az egyetem történelmi épületeinek jelentős felújítási igénye,
  - sok éves informatikai beszerzési tilalom,
  - a közbeszerzés adminisztratív korlátai.
- ❖ **Erősségek:**
  - könyvtárhoz, tudományos adatbázisokhoz való jó hozzáférés,
  - egyes termek és laboratóriumok, közösségi terek felújítása megtörtént.
- ❖ **Gyengeségek:**
  - az épületek és eszközök romló állapota,
  - kevés lehetőség a kifejezetten oktatási célú eszközök beszerzésére.
- ❖ **Lehetőségek:**
  - a jól működő kutatás és nagyobb projektek biztosíthatják az eszközpark folyamatos fenntartását, fejlesztését.
- ❖ **Veszélyek:**
  - mivel a költségvetési támogatás a bérekre és járulékokra sem elég, a saját bevételek visszaesése az eszközpark elavulásához vezethet.

2. A kar kulcsfontosságú eredményei

2.1. Oktatás

2.1.1. Képzések

2.1.1.1. Építész osztatlan ötéves mesterszak

Felismerve a tradicionális építészképzés nemcsak hazai, hanem európai elismertségét is, óriási szakmai összefogás és oktatói munka eredményeként sikerült – továbbfejlesztve és javítva – hagyományos öt éves osztatlan képzésünket megtartani. Így mesterdiplománk továbbra is rendelkezik európai akkreditációval. (Az EU-ban a közvetlen jogosultsággal járó diplomákat akkreditálják, így pl. a különböző orvosi képzések mellett a tervezői jogosultsághoz köthető építész diplomákat is.)

Az okleveles építészmérnöki mesterdiplomával rendelkezők képesek arra, hogy ellássák a település- és területrendezés, általában az épített környezet alakításának valamennyi építészeti és építési feladatát. Ezen belül elvégezzék épületek, épületegyüttesek építészeti, szerkezettervezési feladatait, megtervezzék, megszervezzék, irányítsák és ellenőrizzék ezek építését, épület-fenntartási és -felújítási feladatokat, valamint műemlékvédelmi feladatokat lássanak el, képzettségüknek megfelelő elméleti, tudományos és oktatási tevékenységet folytassanak, továbbá ellássák szakterületükön az építésigazgatási és hatósági munkák irányítását. A külön jogszabályokban előírt szakmai gyakorlat után különféle szakterületekre szóló tervezői jogosultságot kaphatnak. A képzést abszolválók képessé válnak a szakra épülő DLA vagy PhD képzésben való részvételre.

2.1.1.2. Négyéves építészmérnök BSc alapszak

A kétciklusú képzésnek felel meg a nyolc féléves BSc alapszak, melyet a három féléves képzési idejű MSc mesterszakok egészítenek ki.

Az építészmérnöki alapdiplomával rendelkezők igen sok területen helyezkedhetnek el: ingatlanfejlesztőként, beruházóként, a kivitelezési munka középszintű irányítójaként, műszaki ellenőreként; a közigazgatásban-államigazgatásban igazgatási és hatósági munkakörben; építőipari termékeket gyártó-forgalmazó, építőipari szolgáltató cégeknél, ingatlanpiaci és biztosítási szakemberként, a műemlékvédelemben, épület-fenntartási és felújítási területen; a tervezésben feldolgozó-szerkesztő munkát végezve építésztervező, várostervező, szerkezettervező irodákban és még számos munkakörben. A felsorolt területeken az ország egész területén jelentős igény van alapdiplomával rendelkező szakemberekre.

2.1.1.3. Három féléves építészmérnök MSc mesterszakok

Az építészmérnöki BSc szakra épülő MSc szakok célja olyan okleveles építészmérnökök képzése, akik lényegében ugyanolyan képesítéssel rendelkeznek, mint az osztatlan ötéves szak végzett hallgatói. A megalapított MSc szakok a következők: ingatlanfejlesztő építészmérnöki, szerkezettervező építészmérnöki, tervező építészmérnöki, urbanista építészmérnöki és forma és vizuális környezettervező MSc. 2015 szeptemberétől kívánjuk indítani angol nyelven a Jövőtudatos településfejlesztés szakot.

2.1.1.3.1. Ingatlanfejlesztő építészmérnöki MSc

Az MSc képzés célja okleveles ingatlanfejlesztő építészmérnökök képzése, akik képesek az épített környezet alakításához tartozó, ingatlannal kapcsolatos fejlesztési és gazdálkodási műveletek ellátására, ingatlanfejlesztési (beruházási), építészeti tervek kidolgozására, a fenntartási-üzemeltetési, bővítési és építési projekteknek a fejlesztés ötletétől az építmény működteté-

séig tartó folyamatainak tervezésére, szervezésére, irányítására és ellenőrzésére. Képesek az ingatlanfolyamatok menedzselésére, az építési célú beruházásokkal kapcsolatos szakértői, igazgatási és tanácsadói feladatok ellátására. A végzettséggel rendelkezők a külön jogszabályokban előírt szakmai gyakorlat után tervezői/szakértői jogosultságot kapnak. A képzésben résztvevők képessé válnak a szakra épülő PhD képzésben való részvételre.

2.1.1.3.2. Szerkezettervező építészmérnöki MSc

Az MSc képzés célja olyan okleveles szerkezettervező építészmérnökök képzése, akik képesek az épületek megvalósításával kapcsolatos szerkezettervezési problémák megoldására, épületszerkezeti és tartószerkezeti tervek kidolgozására, a kivitelezés megszervezésére, irányítására és ellenőrzésére, a szerkezettervezéshez kapcsolódó épület-fenntartási, -felújítási és műemlékvédelmi feladatok ellátására. A végzettséggel rendelkezők a külön jogszabályokban előírt szakmai gyakorlat után tervezői/szakértői jogosultságot kapnak. A képzésben résztvevők képessé válnak a szakra épülő PhD képzésben való részvételre, a képzettségüknek megfelelő területen elméleti és tudományos tevékenység folytatására.

2.1.1.3.3. Tervező építészmérnöki MSc

Az MSc képzés célja olyan okleveles tervező építészmérnökök képzése, akik képesek arra, hogy ellássák az épített környezet alakításának valamennyi építészeti és építési feladatát, képzettségüknek megfelelő elméleti és tudományos tevékenységet folytassanak, továbbá szakterületükön az építésigazgatási és hatósági munkák irányításában is kompetens szereplőként vegyenek részt. A végzettséggel rendelkezők a külön jogszabályokban előírt szakmai gyakorlat után tervezői jogosultságot kapnak. A képzést abszolválók képessé válnak a szakra épülő DLA vagy PhD képzésben való részvételre.

2.1.1.3.4. Urbanista építészmérnöki MSc

Az MSc képzés célja olyan okleveles urbanista építészmérnökök képzése, akik képesek arra, hogy ellássák a településrendezés, általában az épített környezet alakításának valamennyi feladatát, elvégezzék épületek, épületegyüttesek építészeti- és szerkezettervezését, szervezzék, irányítsák és ellenőrizzék ezek építését. Épület fenntartási, felújítási és műemlékvédelmi feladatokat láthatnak el, képesek településfejlesztési koncepciók kidolgozására, települések, településrészek rendezésére, környezet alakítására, értékvédelmi feladatok, építésigazgatási és hatósági munkák ellátására, irányítására. A külön jogszabályokban előírt szakmai gyakorlat és az aktuálisan hatályos szabályozás alapján esetleges további résztanulmányok végzése után különféle szakterületekre – építész tervezői, településtervezői – szóló tervezői jogosultságot kaphatnak. A diplomát megszerzők képesek a szakra épülő PhD és DLA képzésekben való részvételre.

2.1.1.3.5. Forma és vizuális környezettervező MSc

A képzés célja olyan mérnökök képzése, akik képesek új és eredeti termékek, termék/szolgáltatás vizuális rendszerek komplex tervezésére, a felhasználó igényeinek magas színvonalú kielégítésére az esztétikai normák és vizuális környezettervezési elvárások tiszteletben tartásával. Formatervezői-tudományos, műszaki, humán, gazdasági és nyelvi ismeretekkel alkalmasak a tervezési folyamatok végrehajtására, irányítására, akár nemzetközi környezetben is. A képzési program felkészít a vezetői feladatok ellátására, a kutató-fejlesztő munkára, önálló ismeretszerzésre, valamint a forma- és vizuális környezettervező tanulmányok PhD vagy DLA képzés keretében való folytatására is.

2.1.1.3.6. Jövőtudatos településfejlesztés MSc (csak angol nyelven)

A rokon szakoktól jelentősen eltérő képzés által nyújtott végzettség – Okleveles jövőtudatos településfejlesztő mérnök/Sustainable Urban Development Engineer – egyesíti a komplex

fenntarthatóság kérdésköreit, egyaránt foglalkozik település- és vidékfejlesztéssel, programjában és módszertanában a legújabb nemzetközi gyakorlatnak megfelelő projektorientált képzést nyújt, ugyanakkor speciális közép-európai megközelítést vállal fel. A szakterületek együttműködésére nevel, nem helyezi előtérbe egyik műszaki, gazdasági vagy társadalmi tudásbázist sem, hanem ezek összefüggéseire épít. A képzésen belül a nemzetköziesedésnek kiemelt szerepe van. A végzettek külön jogszabályokban előírt szakmai gyakorlat és az aktuálisan hatályos szabályozás alapján esetleges további résztanulmányok végzése után különféle szakterületekre – építész tervezői, településtervezői – szülő tervezői jogosultságot kaphatnak. A diplomát megszerzők képesek a szakra épülő PhD és DLA képzésekben való részvételre.

2.1.1.4. Hagyományos ötéves képzés

A kifutó, hagyományos ötéves képzésben résztvevő, tanulmányaikkal elmaradt hallgatók számára a Kar – tantárgyaktól függően – még sokáig meghirdette a hagyományos ötéves képzés tantárgyait. A képzés teljes kifutása az utolsó évfolyamtól – 2005/2006 – számított 10. tanév, azaz a 2014/15-ös tanév.

A Magyar Építész Kamarával is szoros a Kar kapcsolata, a képzési programok kialakításánál az Építész Kamara észrevételeit is figyelembe vettük. A képzések szerkezete illeszkedik a tervezési jogosultságok rendszeréhez, biztosítva a hallgatók számára a piaci igényeknek megfelelő képzést. Az átalakulófélben lévő jogosultsági rendszereket, továbbá a kamarákra és szakmagyakorlásra vonatkozó jogszabályi változásokat karunk figyelemmel kíséri, amennyiben szükséges az egyeztetésekben aktív szerepet vállal.

2.1.1.5. A Kar doktori iskolái

Kari doktori iskola 1994-ben kezdte működését az ún. doktori programok keretében, majd szakmai sajátosságai szerint két szakirányra, illetve később külön doktori képzésre válva kapott 2001-ben akkreditációt. Képzésünk jellegének megfelelően doktori iskoláink:

2.1.1.5.1. Az építőművészet terület – Építőművészeti Doktori Iskola

Az Építőművészeti Doktori Iskola a Műegyetem egyetlen művészeti doktori fokozatot (Doctor of Liberal Arts) adó doktori iskolája. A 3 éves posztgraduális képzés célja egyrészt az építészeti tanulmányok magasabb szintű folytatása, másrészt az oktatói utánpótlás biztosítása, harmadrészt a doktori fokozat megszerzésére való felkészítés. A képzés során két tematikus éven keresztül intenzív közösségi, míg az utolsó évben egyéni kutatás és tervezés egymással szoros szimbiózisban folyik. A képzést követően – mestermű és értekezés elkészítése után – megvédhető a DLA-fokozat.

2.1.1.5.2. Műszaki terület – Csonka Pál Doktori Iskola

A doktori képzés célja, hogy a Csonka Pál Doktori Iskola doktoranduszai magas színvonalon készíthessék el PhD fokozatuk megszerzéséhez szükséges disszertációjukat és teljesítsék a fokozatszerzéshez szükséges feltételeket. A doktori képzés folyamán legfontosabb a folyamatos kutatási tevékenység, melyet a doktorandusz témavezetője irányítása alatt végez. A kutatás eredményeiről tudományos közleményekben – publikációkban – kell számot adni. A fokozat megszerzéséhez minősített (Scopus, SCI, Iconda) folyóiratokban való publikálás szükséges, az adott téma ilyen folyóiratairól a témahirdetésben lehet előre tájékozódni, a fokozatszerzés feltételeinek rövid összefoglalóját az Iskola honlapján lehet megtekinteni. A hat féléves doktori képzés során a hallgatók kötelező és választható tárgyakat is teljesítenek, a Képzési terv szerint témavezetőjükkel egyeztetve az oktatásban is részt vehetnek.

2.1.2. Az eredmények közzlése és értékelése.

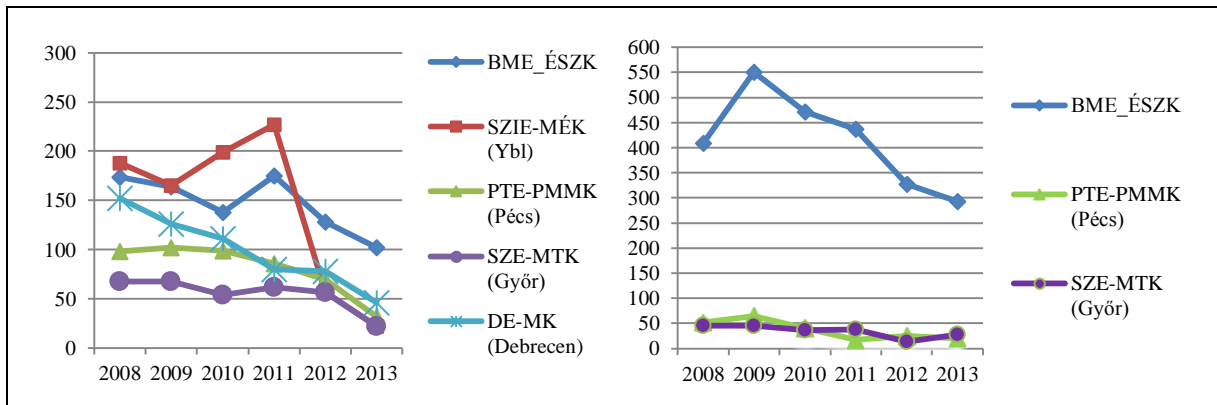
1.a. sz. táblázat – Felvételi statisztikák I. – BSc

év	szak	államilag finanszírozott				költségtérítéses			
		jelentkeztettek összesen	jelentkeztettek első helyen	felvettek	ponthatár	jelentkeztettek összesen	jelentkeztettek első helyen	felvettek	ponthatár
2007	építészmérnöki	953	186	71	130	147	5	4	112
2008	építészmérnöki	781	174	68	369	200	6	2	282
2009	építészmérnöki	810	164	81	366	144	10	3	368
2010	építészmérnöki	772	138	70	375	87	2	7	352
2011	építészmérnöki	721	175	79	382	107	5	5	367
2012	építészmérnöki	572	128	66	358	187	5	2	356
2013	építészmérnöki	412	90	45	324	134	2	2	319

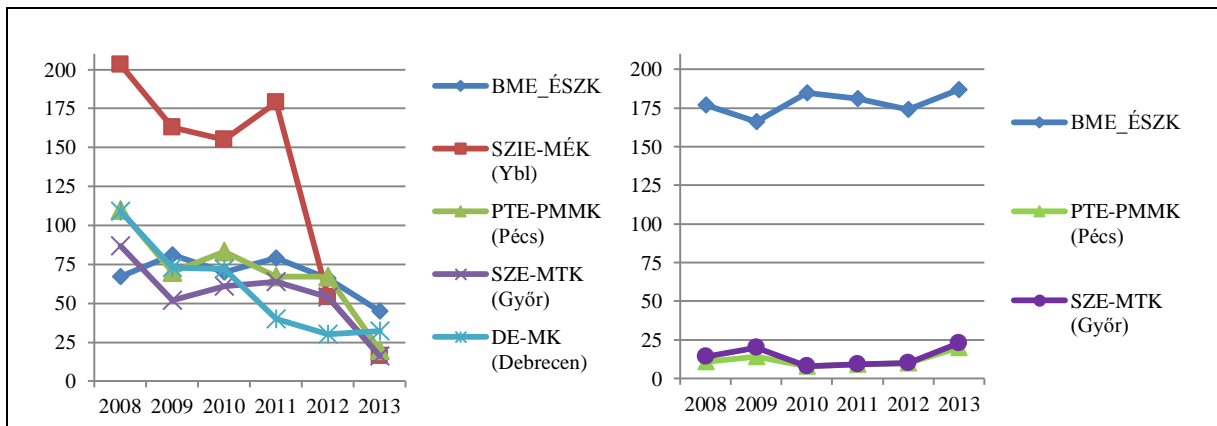
1.b. sz. táblázat – Felvételi statisztikák II. – osztatlan képzés

év	szak	államilag finanszírozott				költségtérítéses			
		jelentkeztettek összesen	jelentkeztettek első helyen	felvettek	ponthatár	jelentkeztettek összesen	jelentkeztettek első helyen	felvettek	ponthatár
2007	építész (osztatlan)	737	537	175	135	132	5	17	117
2008	építész (osztatlan)	587	409	177	414	165	13	23	312
2009	építész (osztatlan)	739	550	166	407	165	10	3	368
2010	építész (osztatlan)	615	471	185	404	96	5	3	352
2011	építész (osztatlan)	542	437	181	403	94	6	8	386
2012	építész (osztatlan)	418	328	174	400	155	4	3	386
2013	építész (osztatlan)	339	293	187	347	115	3	0	n.i.

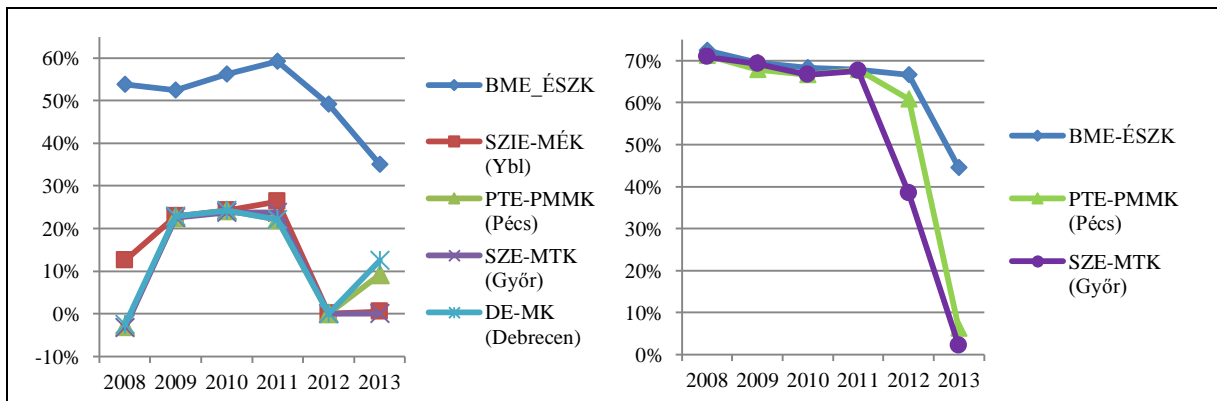
A két szakra összesen jelentkeztettek száma 2007-ben – ami csúcshoz bizonyult – több mint 1100 volt (a jelentkezések regisztrált száma 1690, melyből a kettős és keresztjelentkezések kiszűrésével marad kb. 1100 természetes személy), ez igen jelentős növekedés az új képzés előtti állapothoz képest (91%). A 2005-ös túljelentkezés mértéke 4,32 volt (az első helyen jelentkezők között: 3,61); ez 2007-ben az osztatlan képzésben 4,21-re változott (az első helyen jelentkezők között: 3,06), ami lényegében változatlan. Azonban a BSc képzésben váratlanul nagy lett: 13,42 (az első helyen jelentkezők között: 2,62). Elmondhatjuk, hogy 2004-ig jelentősen emelkedett a hozzánk első helyen jelentkezők száma (2001-2004-ig: a növekmény éves átlagban 10%). Azóta nagyságrendjét tekintve első helyen kevesebben jelentkeznek hozzánk a két szakra, de a csökkenés 2004-2008 között még minimális, éves átlagban 6%. 2009-2013 között a BSc esetében a jelentkezők száma előbb csökkenő tendenciát mutatott (2008:174, 2009:164, 2010:138), majd 2011-ben a kiugró 175-ös létszám után csökkent a jelentkezők száma (2012:128, 2013:102).

2. ábra A BSc (bal oldal) és az osztatlan (jobb oldal) képzések első helyes jelentkezései

3. ábra A BSc (bal oldal) és az osztatlan (jobb oldal) képzések felvételi létszámai

4. ábra A BSc (bal oldal) és az osztatlan (jobb oldal) képzések felvételi pontszámaiban lévő tartalék aránya a 2013-ban meghatározott minimum-pontszám (240) felett elméletben szerezhető pontokhoz képest ($[\text{felvételi pontszám} - 240] / 240$).

Az osztatlan képzésen más tendenciák mutatkoztak, mint a BSc-n. A 2008-as lokális mélypont (409 jelentkező) után 2009-ben jelentős emelkedés (550 fő), majd folyamatos csökkenő létszám eredményezte a mai 1,6-szoros jelentkezési rátát. A BSc esetében 2011-ig jórészt emelkedő ponthatárokkal szembesültünk, amely 2012-ben 358, majd 2013-ban 324 pontra esett vissza. Az osztatlan képzés esetében a 2008-as 414-es ponthatár 2012-ig folyamatosan 400 pontra, majd 2013-ban (részben minisztériumi beavatkozásra) 347 pontra csökkent. A felvettek halmazára a ponthatárnál jellemzőbb a felvételi pontok átlaga, és ez a mutató az osztatlan képzésen kifejezetten kedvező képet ad: 2009 és 2012 között éppen csak ingadozott, de

2012-ben a csökkenő ponthatár ellenére még emelkedett is, míg 2013-ban csökkent ugyan, de a korántsem olyan mértékben, mint a ponthatár. A BSc képzésben a csökkenés elhanyagolható mértékű.

2. sz. táblázat – Felvételi statisztikák

Felvételi pontok átlaga					
	2009	2010	2011	2012	2013
Osztatlan	434	431	430	436	417
BSc	399	389	395	389	384

A visszaesések okai elsődlegesen a demográfiai változások kedvezőtlen hatásaira és a gazdasági válságra vezethetők vissza. Ez a válság az építőiparban intenzívebb volt a többi ágazathoz képest, mivel párosult egy belső túltermelési válsággal, és ez megrendíthette a gyerekeiket a felsőoktatásra bízó családok bizalmát a szakma egzisztenciát nyújtó biztonságában. Mindazonáltal a kedvezőtlen tendenciák a többi magyar építészképzéssel összevetve karunk képzéseit sújtották a legkevésbé.

Ezek a hatások az elsőhelyes jelentkezések tekintetében mára oda vezettek, hogy a BSc szakon is „piacvezetővé” vált Karunk képzése: a legtöbb hallgatót vettük fel 2013-ban annak ellenére, hogy 54-85 ponttal magasabb volt a ponthatárunk a többiekénél. Az elmúlt öt évben jellemzően a mi ponthatárunkhoz képest 66% és 80% között változott a többi képzés felvételi ponthatára. Noha a mi karunk magasabb ponthatára az idén az elméleti minimum pontszámánál (240) mindössze a 35%-al volt magasabb (a korábbi évek 50-60%-a helyett), a statisztikák alapján úgy tűnik, a többi intézmény képzése alig, vagy egyáltalán nem rendelkezik már minőségi tartalékokkal. Míg a magyarországi képzéseken felvett BSc-s hallgatói létszám a 2008-as adatokhoz képest 78%-kal kevesebb, addig Karunkon csak 34%-kal, ez is csak idén, és tudatos, önmérsékletből fakadó döntéssel. Így a „piaci részesedésünk” 12%-ról 35%-ra emelkedett.

Az osztatlan képzésen Karunk szerepe a kezdetektől fogva meghatározó: általában a felvett hallgatói létszám 90%-át oktatjuk. Ettől eltérő – kisebb – arány 2009-ben (83%) és 2013-ban (81%) volt mérhető. Az első mélypont valószínűleg annak volt köszönhető, hogy rekord mennyiségű elsőhelyes jelentkező volt az osztatlan képzéseken, és az építészképzéseken belül a jelentkezők inkább az osztatlant részesítették előnyben. Ebből a nagyobb merítésből a mi karunktól csak alig elmaradó felvételi ponthatárral arányaiban több hallgatót tudtak más képzések is felvenni.

Az ideai mélypont teljesen más természetű: a Magyarországon nagy hagyományokkal és presztízzsel rendelkező osztatlan képzésre csak úgy tudtak más képző helyek ennyi hallgatót felvenni, hogy teljesen lenyomták a ponthatárokat a lehetséges minimum közvetlen közelébe. Ezzel, míg a mi karunkon az elméleti minimum (240) pontszám felett 45%-al maradt a ponthatár, addig más intézmények – szinte teljesen lenullázva a minőségi tartalékokat – 6%-kal illetve 2%-kal maradtak csak a minimum felett. Ezzel gyakorlatilag Pécsen minden hozzájuk első helyen jelentkezőt felvettek (20-ból 20-at) míg Győrött csaknem mindenkit (28-ból 23-at), de őket is alacsonyabb pontokkal, tehát a rosta ellenére is rosszabb teljesítményű jelentkezők közül.

A testvér építészképzések osztatlan képzésén 2011-ig a miénkhez képest csak egy-két ponttal volt alacsonyabb a ponthatár, de Pécs és Győr 2012-ben már 14 és 68 ponttal, 2013-ban pedig 92 és 102 ponttal maradt el. Az első helyen a Karunkra jelentkezők aránya eközben csaknem végig monoton nőtt 81%-ról 90%-ra, mely az idén csökkent 86%-ra. Az legutóbb kialakult drámai változások feltétlen cselekvésre ösztönöznek. Küldetésünknek kell tartanunk a minő-

ség iránti elkötelezettségünket, de amennyire lehet, őrizni kell a magyar osztatlan képzés presztízsét is.

3. sz. táblázat – Felvételi statisztikák III. – MSc

év	szak	államilag finanszírozott				költségtérítéses			
		jelentkeztettek összesen	jelentkeztettek első helyen	felvettek	ponthatár	jelentkeztettek összesen	jelentkeztettek első helyen	felvettek	ponthatár
2011	ingatlanfejlesztő	4	1	0	n.i.	1	0	0	n.i.
	szerkeztetervező	5	1	0	n.i.	1	0	0	n.i.
	tervező	15	13	0	n.i.	10	1	0	n.i.
	urbanista	8	0	0	n.i.	3	0	0	n.i.
2012	ingatlanfejlesztő	13	4	3	82	2	0	0	n.i.
	urbanista	18	5	6	76	3	0	0	n.i.
	forma- és vizuális környezettervező	34	11	0	n.i.	5	0	0	n.i.
2013	ingatlanfejlesztő	7	2	1	75	1	0	0	n.i.
	tervező	25	9	4	70	8	0	0	n.i.
	urbanista	19	9	7	75	3	0	0	n.i.
	forma- és vizuális környezettervező	34	11	0	n.i.	5	0	0	n.i.

A Kar minőség iránti elkötelezettségét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy megfelelő minőség híján korábban nem indítottuk el MSc képzéseinket. A jelentkezők kis száma annak is köszönhető, hogy igen kevés hallgató diplomázott még alapképzésünkön. Általános az a tapasztalat a BME más karain – ahol csak kétciklusú képzés van –, hogy mesterképzéseiket 90-95%-ban saját alapképzésükről töltik fel. Karunk alapképzésén diplomát szerző hallgatóink zömét az angol nyelvű képzés adta mindeddig, és csak most, 2013-ban várható jelentősebb diplomázó létszám. Ennek oka jórészt abban rejlik, hogy a két képzést (a BSc-t és az osztatlant) korábban az 5. szemesztert követően a szakirány-választás során összekötöttük. Gyakorlatilag minden hallgatónk versengett a két szakirány valamelyikének helyeiért, ez is bizonyítja az osztatlan képzés magas elismertségét. Sokan éveken keresztül próbálkoztak bekerülni, de a tendencia változóban van, mivel felérnek a szakirány-választáshoz azok a hallgatók, akiknek már kevesebb államilag finanszírozott félév áll a rendelkezésükre, így nincs idejük sokszor próbálkozni; másrészt megszüntetjük – felmenő rendszerben – a közvetlen összeköttetést.

2.1.3. Az oktatás és tanulás eredményessége a hallgatói teljesítmények tükrében

A hallgatók megfelelő informálását rendszeres dékáni és kari vezetői tájékoztatók segítik, elsősorban a szakirány választással, valamint a tervezői jogosultságokkal és a későbbi szakmagyakorlási tevékenységgel kapcsolatban. A Kar különös figyelmet fordít a hallgatók egyéni problémáinak megoldására; a Dékáni Hivatal oktatási ügyekkel foglalkozó munkatársai és az oktatási dékánhelyettes rendszeresen fogadja, informálja a hallgatókat. A problémák a tanulási és magánéleti nehézségektől a kiváló tanulók különleges képzésének (pl. külföldi tanulmányok) segítéséig terjednek. A tanévben felmerült hallgatói kérdések megbeszélésére minden évben néhány alkalommal Oktatási Fórumot szervezünk. Az elsősök beilleszkedését a Golya-program keretében a KHK mentorai segítik.

A passzív félévek okai között sokszor magánéleti, egészségügyi problémák is állnak, a leg-

többször azonban a tanulmányi előremenetel különféle akadályai jelentik a legfőbb okot. Ez lehet az egy féléves külföldi, aktív félévet igénylő ösztöndíj (pl. Erasmus), amely után az előtanulmányi rend miatt nem könnyű a megfelelő előrehaladás. Ezt a hallgatók általában ösztöndíj-hosszabbítással, illetve szakmai gyakorlatokkal hidalják át. A tanulmányaikkal nem megfelelő ritmusban haladó hallgatók is igényelnek passzív félévet, különösen az önköltséges, illetve költségtérítéses hallgatók esetében gyakori a félév előzetes vagy utólagos, félév közbeni passzíválása.

Az oktatók igény szerint konzultációs lehetőséget biztosítanak főleg a fontosabb műszaki tantárgyakból (ábrázoló geometria, statika, szilárdságtan, épületszerkezet), a KHK diákjai és a tanszéki demonstrátorok is rendszeresen tartanak korrepetálást.

2.1.3.1. Kari minőségfejlesztési programok

2.1.3.1.1. Oktatás – oktatás-szervezés

Kari szabályzatok: A kar képzési szerkezete szükségessé tette bizonyos folyamatainak normatív szabályozását. Ilyen új elem a szakirányok választhatóságának kérdése. A hallgatóság jelentkeztetését, a felvétel feltételeit „Szakirány-választási Szabályzatban” rögzítettük, a szabályzat időközben több módosítást is megért, alkalmazkodva a folyamatosan változó körülményekhez. A szabályzat lehetővé tette a 2012/2013 tanév kezdetéig a kar különböző képzési módjainak átjárhatóságát, mely a minőségi kiválasztás részét képezte. Ugyancsak a minőségi oktatás szolgálatában áll a diplomatervezés feltételeinek szabályozása. A „Diplomatervezési Szabályzat” kontroll alá vonja a hallgatók elé állított követelményeket, melyek a tervezési és társtanszékek formális követelményeit egységesítik (az egyenletes terhelés érdekében), továbbá az oktatók diploma-konzulensi jogosítványait, és a diploma-bizottságok összeállítását is szabályozza. A hallgatói létszám növekedésével világossá vált, hogy a legkiválóbb hallgatók több ismeret elsajátítására képesek, mint ami a hallgatóság egészének oktatható. Az ilyen hallgatókat egyrészt a hagyományos tehetséggondozó formák felé tereljük, mint a TDK, a kutatásban, az alkotómunkában, oktatásban való részvétel (demonstrátori rendszer). A hallgatók egyetemhez kötődő, vagy egyetemen kívüli magas színvonalú teljesítményei – pl. sport, párhuzamos képzés, művészi-tudományos aktivitás, kivételesen egészségügyi vagy családi-szociális indokok – miatt egyéni tanulmányi rendet kérelmezhetnek. Az egyéni tanrendet a Kari Tanulmányi Bizottság hagyja jóvá.

A karon hagyomány a felvételi vizsgákra előkészítő rajzi tanfolyamok szervezése. Itt nem csak a rajzkészséget, de részben a kar hangulatát és oktatóit is meg lehet ismerni. Ennek ellenére a felvételt nyertek átlagos rajzi készségei elmaradnak a korábbi évekhez képest. Ennek oka lehet a felvételi rendszer változása, országos egységesítése is, de a szabadkézi írás folyamatos csökkenése is nagy kárt okoz, hiszen ezzel jelentősen romlik a tanulók finomkoordinációs készsége. Erre minden első évben oktató tanszék az oktatási súlypontok áthelyezésével, illetve eseti, tanszékek közötti együttműködéssel reagált.

A kar folyamatosan fejleszti – korlátozott anyagi lehetőségeihez mérten – az oktatás anyagát tartalmazó kiadványait, melyeket új tankönyvek, jegyzetek mutatnak. Nagy tananyag át- és kidolgozási lehetőségét biztosította az elmúlt tanévekben két TÁMOP-pályázaton való részvételünk. Az elkészült dokumentációk elektronikus formában érhetőek el a pályázat, ill. az egyes tanszékek honlapjain.⁷

A képzés sikeressége a diplomák száma, és az arra fordított idő fényében vizsgálható (az érdemjegyek a tantárgyak összehasonlíthatatlansága miatt nem adnak releváns értéket).

---

⁷ <http://digitalistananyagok.tumblr.com/> és <http://www.epszerk.bme.hu/?id=F007>

4.1. sz. táblázat – A diplomát szerzett hallgatók száma

	2009	2010	2011	2012	2013
BSc	3	1	12	8	12
MSc	5	12	9	15	16
osztatlan (új)	0	0	12	67	129
hagyományos képzés (kifutó)	229	218	231	134	62
összesen:	237	231	264	224	219
kiegészítő (kifutó)	28	30	19	10	6
szakirányú	46	72	118	79	48
doktori (PhD)	1	4	1	2	1
doktori (DLA)	0	2	2	4	5

4.2. sz. táblázat – A 2006-ban belépő osztatlan évfolyam várható képzési ideje

képzési idő (év)	5	6	7	8	9	Átlag: 6,8
végzettek aránya (%)	7	29	19	15	7,5	

5.1. sz. táblázat – Lemorzsolódó hallgatók aránya egyetemi összehasonlításban

	2009		2010		2011	
	lemorzsolódók száma	arány	lemorzsolódók száma	arány	lemorzsolódók száma	arány
ÉMK	245 fő	0,10	603 fő	0,23	244 fő	0,10
GPK	314 fő	0,10	319 fő	0,09	354 fő	0,10
ÉPK	104 fő	0,05	137 (131) fő	0,06	129 (99) fő	0,06
VBK	128 fő	0,09	155 fő	0,09	151 fő	0,09
VIK	571 fő	0,11	275 fő	0,05	617 fő	0,12
KSK	226 fő	0,13	232 fő	0,13	264 fő	0,16
GTK	392 fő	0,07	589 fő	0,10	544 fő	0,09
TTK	72 fő	0,13	81 fő	0,15	99 fő	0,19

5.2. sz. táblázat – Új képzések (BSc, Osztatlan) lemorzsolódásának adatai

	2009	2010	2011	2012	2013
BSc képzés lemorzsolódói	31	56	104	55	66
Osztatlan képzés lemorzsolódói	15	26	27	48	22
Összes lemorzsolódók	46	82	131	103	88
BSc-ről osztatlanra átvettek	0	6	30	31	42
Valódi lemorzsolódók	46	76	101	72	46

A kétciklusú képzés diplomáit főleg az angol képzés adja, a régi képzés lassan kiürül. Az osztatlan képzés belépő (2006-ban felvételt nyert) évfolyamában 12-en diplomáztak a mintatanterv szerint: ez a kezdő létszám 7%-az, majd rendre egy év késéssel további mintegy 29% végzett, majd két év késéssel további 19%. Ez azt jelenti, hogy az új képzést kezdő évfolyam 39%-a még nem végzett. Az adatok közelebbi vizsgálata azt mutatja, hogy két és fél évvel a mintatanterv szerint esedékes végzést követően 61%-os a sikeres teljesítés (az abszolváltakal

együtt, 23%-uk még a képzésen van, és 16%-uk elhagyta azt diploma nélkül. Ez utóbbi csoport nagyobbik része (10%) a BSc képzésen folytatja tanulmányait, vagy újra felvételizik, s mintegy 6% hagyja el a képzést.

Az adatok alapján számolható átlagos képzési idő 6.8 év, mely a kifutó hagyományos képzés 7.2 évével (1. sz. melléklet!) összehasonlítva jelentős, kedvező irányú csökkenés (forrás: Neptun). Az évezred-forduló környéki kreditrendszerű képzésre való átállás során a hallgatók elveszítették a „veszélyérzetüket”, így nem érzik a súlyát egy-egy tantárgy nem-teljesítésének sem. Ennek, s az ezzel párhuzamos hallgatói létszámfutásnak (és az ezzel együtt a valamivel gyengébb előképzettségű felvett hallgatóságnak) az eredménye a képzési idő meghosszabbodása, amit a végzetek számának csökkenése is jelez. A következmény: a végzés előtt állók nagy része kicsúszott az államilag finanszírozottak köréből. Ez különösen jellemző a kifutó hagyományos képzésre.

Az új képzés és a megszigorodó szabályozás fegyelmezettebb teljesítést hozott, a rendelkezésre álló államilag finanszírozott félévek csökkenő száma a hallgatók fegyelmét érzékelhetően növelte az utóbbi négy évben. Ezzel párhuzamosan Karunkon igen alacsony a lemorzsolódók aránya. Ez részben azzal is magyarázható, hogy a karon a magas felvételi pontszámú osztatlan képzés a súlyponti, így kifejezetten jó a hallgatói állomány. Ezt az adatot tovább javítja, hogy a statisztikai lemorzsolódás egy részét 2010 óta a BSc képzésről a szakirány választási eljárás során az osztatlan képzésre átjelentkező jelentős számú hallgató teszi ki. Így 2010 óta a lemorzsolódás aránya nem éri el a 0,045-öt az egyetemi táblázatban szereplő 0,06-tal szemben. Az egyes tantárgyak hallgatói eredményessége jelentős eltérést mutat. A felvett kötelező tárgyak teljesítése általában alacsonyabb, mint a szabadon választható tantárgyaké, ezen belül is a felvett műszaki tantárgyakat a hallgatók jellemzően alacsonyabb százalékban teljesítik, mint a tervezési tárgyakét.

2.1.3.1.2. Elitképzés, tehetséggondozás, TDK munka és eredményei

A Kar következetesen folytatja sokrétű tehetséggondozási tevékenységét. Ennek szervezettségét és tartalmát tekintve sok formája létezik. A graduális képzés kötelező kurzusai eleve magukban foglalják ezeket a lehetőségeket. Maga a képzés egyébként is határterülete a művészeti képzésnek, ami intenzívebb oktató-hallgató kapcsolatot igényel, ezért úgyszólván a képzés jellegénél fogva egyénienkénti foglalkozásokra épül. Ez legkézenfekvőbbben a tervezési konzultációkban van jelen, de szinte nincs olyan gyakorlat, szeminárium, ahol ne lenne egy nagyobb lélegzetvételű rajzfeladat, legyen szó akár műszaki, akár építész tantárgyról. Ezek a „féléves tervek” mind igényelnek egyéni konzultációkat, amit ha kell, az oktató órarenden kívül is biztosít a hallgatónak.

Mindezek felett számos programmal várják a tanszékek a hallgatókat: nyári felmérési gyakorlatok, akár több évet átfogó nemzetközi „workshop”-ok, konferenciák; tanszéki OTKA-kutatásban, kísérleti munkaprogramokban, országos építészeti kiállításokon és tanulmányutakon való részvétel. Ezek közül is kiemelkedik a Solar Decathlon nemzetközi versenyen való részvételünk, amiről részletesebben a 2.2.2. pontban számolunk be. A karon átfogó felmérést készítettünk a hallgatói elitképzés különböző formáiban való részvételről. Ezek eredményeinek összefoglaló táblázatát itt közöljük.⁸

A programokban a MAB akkreditációs útmutatójában javasolt programokat vizsgáltuk:

- hallgatók számára szervezett és rendezett kiállítások és konferenciák;
- magyar hallgatók külföldi csereprogramjai és idegen nyelvű kurzusai;

⁸ A tanszékek adatszolgáltatása terjedelmi okokból nem került a dokumentációba, de érdeklődés esetén hozzáférhető.

- tanszéki kutatások és munkák hallgatói részvétellel;
- hallgatói publikációk;
- tanulmányutak.

Az eredmények elemzéséből kiderül, hogy a vizsgált hat év során több, mint 460 különböző programot szerveztek a tanszékek és a kar, ezeken több mint 3000 hallgatói részvételt regisztráltunk, ami évente mintegy 600 hallgatót jelent, jelentősen emelkedő tendenciát mutatva. Ez a graduális hallgatói létszám mintegy harmada. Ez azt jelentheti, hogy nem csupán a hallgatóság szűk rétegét célozzák meg a programok pl. a jól ismert TDK és más tudományos lehetőségek kihasználásával, hanem viszonylag szélesebb önművelésre adunk lehetőséget, ami egy differenciáltabb tehetséggondozás kiépülését jelzi. A „hagyományos” formákat, mindazonáltal, külön kiemeltük.

6.sz. táblázat – Hallgatói tehetséggondozó programok száma

Tanszék/év	2009	2010	2011	2012	2013	Σ
Építés-kivitelezési és Szervezési	3	3	3	3	3	15
Építészeti Ábrázolás	1	2	2	2	2	10
Építészettörténeti és Műemléki	8	6	5	5	4	28
Épületenergetikai és Épületgépészeti	5	5	6	6	6	28
Épületszerkezet-tani	4	5	5	5	5	24
Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési	4	4	5	9	10	32
Középülettervezési	8	9	14	17	16	64
Lakóépülettervezési	10	10	9	6	9	44
Rajzi és Formaismereti	4	4	4	4	5	21
Szilárdságtani és Tartószerkezeti	1	1	1	2	2	7
Urbanisztika	8	9	8	12	10	47
Építészmérnöki Kar összesen	56	58	62	71	72	320

A Kar oktatói hagyományosan nagy energiát fordítanak kiváló hallgatók bevonására a kutatómunkába, évente 80-100 TDK-dolgozat születik. A legjobb, motivált hallgatók tanszéki demonstrátorként vesznek részt az oktatásban. A TDK-tevékenység és a demonstrátori munka a doktori képzés felvételi eljárásában nagy súlyú pontokat jelent. Külföldi részképzésekre az elsősorban az ERASMUS program keretében és Balassi ösztöndíjakkal, nagyobb cégekhez az IAESTE szervezésében vagy az oktatók személyes kapcsolatai révén, ill. egyéni kezdeményezésre utaznak a hallgatók.

A TDK tevékenység a vizsgált „kiállítások és konferenciák” rovatban szerepelnek, ahol a hallgatóság részvétele az elmúlt négy évben jelentősen nőtt. Igaz nem olyan dinamikus, mint az azt megelőző hat évben, amikor is megháromszorozódott, de akkor jelentős hátrányt kellett ledolgoznunk. Öröndetes hogy az építőművészeti szekciók megtapadtak a „hagyományos” tudományterületek mellett. Ezek a tendenciák a kar minőségi képzés iránti elkötelezettségét mutatják.

Az adatokból érzékelhető, hogy a graduális képzésben a kar rendkívül sokszínű és nagy hallgatói létszámokat megmozgató programokat szervez. Ez akkor becsülendő igazán, ha tudjuk, hogy az ezzel járó munkát az oktatók rendszerint többletjuttatás nélkül, saját szabadidejük és energiáik terhére végzik. Az adatokból kiderül, hogy a kar ez irányú tevékenysége az elmúlt években lényegesen erőteljesebbé vált.

Megemlítendő, hogy az utóbbi év kismértékű visszaesése a TDK öntisztulásának és profiltisztításának köszönhető. A munkák előzetes regisztrációja és kari befogadása a minőségbiztosítás olyan eleme, amely a megalapozottabb, elmélyültebb munkákat támogatja.

Az egyetemi részesedésünk messze túlnő a kar hallgatói létszám-arányán, mely 10% körüli. A fejlődést jól tükrözi, hogy a kb. hallgatóarányos részesedés a profiltisztítás ellenére folyamatosan nőtt az elmúlt négy évben, s a dolgozatok számát tekintve közel kétszeres a részvételünk, míg a résztvevő hallgatók számát tekintve a két és félszerese (a BME egészének negyede!).

7.1., 7.2., 7.3. sz. táblázatok – TDK és OTDK eredmények

BME-ÉPK TDK konferenciák adatai és részarányuk az egyetemen	2009		2010		2011		2012		2013
	db	egyetemi részesedés (%)	db	egyetemi részesedés (%)	db	egyetemi részesedés (%)	db	egyetemi részesedés (%)	db
szekciók száma	8	12	10	13	12	15	11	14	10
dolgozatok száma	52	10	107	16	99	15	106	17	86
részt vevő hallgatók	86	13	182	23	178	22	187	25	149

A BME-ÉPK részvétele az OTDK művészeti szekciójában	2009	2011	2013
résztvevő dolgozatok	16	18	26
résztvevő hallgatók			46
I. díj	2	0	0
II. díj	1	3	2
III. díj	1	1	2
különdíj	0	0	1
díjak összesen	4	4	5

A BME-ÉPK részvétele az OTDK műszaki tudományi szekciójában	2009	2011	2013
résztvevő dolgozatok	27		40
résztvevő hallgatók		52	58
I. díj	2	3	2
II. díj	4	4	3
III. díj	4	4	9
különdíj	0	3	0
díjak összesen	10	14	14

Az OTDK eredményesség is némi emelkedést mutat az elmúlt négy évben. A művészeti szekcióban a nevezett dolgozatok ötödrésze, míg a műszaki tudományi szekcióban több mint a harmada kapott díjat. A részvételt tekintve az egész országban a dolgozatok 7-7%-a Karunkról kerül ki. Ezzel mind az egyetemen, mind azon kívül is kiterjedtebb TDK-MDK tevékenységet mutathatunk fel.

2.1.3.1.3. A posztgraduális elitképzés – doktori iskolák

A Karon két doktori iskola működik, a PhD fokozat megszerzésére a Csonka Pál Doktori Iskola, a DLA fokozat elérésére az Építőművészeti Doktori Iskola készíti fel a doktoranduszokat. Az egyetemi képzés befejezése után, az MSc diploma birtokában lehet jelentkezni a kari doktori iskolákba. A jelentkezés feltételeit a Doktori és Habilitációs Szabályzat (DHSZ) 13.§ határozza meg.

A Csonka Pál Doktori Iskolába való jelentkezésnél előnyt jelent a megkezdett kutatói munka, megjelent publikációk, TDK tevékenység. A felvételt nyert hallgatók hat aktív féléven keresztül vesznek részt szervezett képzésben, a Doktori Iskola támogatja a külföldi kutatói ösztöndíjak megpályázását. A képzés kötelező tantárgyai a kutatói pályára való általános felkészülést

segítik, a választható tantárgyak igen széles köre lehetőséget ad a doktoranduszoknak, hogy – témavezetőjükkel egyetértésben – a kutatásra szabott képzési vonalon haladjanak. A PhD fokozat megszerzéséhez vezető úton kiemelten fontos kérdésként kezeli a Doktori Iskola Tanácsa a publikációs tevékenységet.

Az Építőművészeti Doktori Iskola az építészeti tervezés művészeti oldalával foglalkozik, a kötelező tantárgyak a tervezés elméleti oldalait és a kortárs építészetet járják körül különböző szempontokból. Az Iskola rendszeresen tart belső tervezési pályázatokat és kiállításokon mutatják be a doktoranduszok munkáit.

A képzések az Intézményi Tanulmányi és Vizsgaszabályzat, a DHSZ 14.§ és az iskolák MAB által elfogadott Képzési Tervei szerint zajlanak. A tanulmányokat hat aktív félév után abszolutóriummal zárják a hallgatók, ezután lehetőségük van doktorjelölti státusz kérvényezésére. A doktoranduszok a hallgatói időszak lejárta után is szoros kapcsolatban maradnak témavezetőjükkel, aki továbbra is konzultációs lehetőséget biztosít számukra a disszertáció vagy mestermunka elkészítéséhez.

A kari doktori iskola 1994-ben kezdte működését az ún. doktori programok keretében, majd szakmai sajtószerűségei szerint két szakirányra, illetve később külön doktori képzésre válva kapott 2001-ben akkreditációt a PhD fokozatra való felkészülést segítő Csonka Pál Doktori Iskola és a DLA képzést biztosító Építőművészeti Doktori Iskola. A doktori képzéseket teljes körűen legutóbb 2008 tavaszán vizsgálta a MAB, (de jelenleg is folyik egy előzetes akkreditáció. Karunk iskolái 2008-ban először „feltételesen megfelelt” minősítést kaptak. A kifogásolt tételre, a BME intézményi intézkedési tervével összhangban a doktori iskolák már a 2008-as év folyamán módosították.

A doktori iskolák alapíthatóságáról és működéséről a törvényi, rendeleti és MAB előírásokon túl a BME-n a Doktori és Habilitációs Szabályzat (DHSZ elfogadva: egységes szerkezetben a 2009. május 25-i, módosítva a 2010. május 31-i, június 24-i és a 2013. december 16-i Szenátusi üléseken) rendelkezik.

A doktori iskolák egyedi működését Intézkedési- Működési- és Képzési Tervük szabályozza. Az iskolai szabályzatokat a törzstagok készítették el, majd a MAB akkreditálta, a folyamatos működést a doktori iskolák tanácsai felügyelik, a doktori iskola vezetőjének munkáját titkár segíti, az adminisztratív támogatást a dékáni hivatal biztosítja.

Az oktatók, hallgatók és érdeklődők az egyetemi szintű döntésekről az EHBTD honlapján tájékozódhatnak (<http://dept.phy.bme.hu/doktori/>). A kari doktori iskolák honlapjaikon közzéteszik a működést szabályozó dokumentumokat, eredményességi adataikat és azokat a hasznos információkat, melyek a hallgatókat segítik. (<http://www.szt.bme.hu/doktori/>, <http://ltt.bme.hu/dla/>)

8.1. sz. táblázat – A doktori képzés felvételi adatai

felvett PhD/DLA hallgatók száma	2009	2010	2011	2012	2013
PhD államilag támogatott	4	6	4	3	3
PhD költségtérítéses	2	3	1	–	–
DLA államilag támogatott	1	3	8	6	6
DLA költségtérítéses	–	4	0	0	2
Összesen	7	16	13	9	11

A doktori iskolák tevékenységében egyenletes a hallgatók teljesítménye. 2009 óta 70 doktorandusz nyert felvételt a képzésre (ez átlagban 14 hallgató). Az utóbbi öt évben ugyan volt

némi ingadozás, de a tanszékek azonnal észlelték ezt, és beavatkoztak. A hallgatók fokozat-szerzése némi késedelmet szenvedett, ami kétségtelen problémája a képzéseknek. Ez jelenti a doktori iskolák egyik legaktuálisabb feladatát. A következő táblázat a doktori iskolákat abszolútoriummal vagy fokozattal befejező hallgatók számát tartalmazza.

8.2. sz. táblázat – A doktori képzés teljesítési adatai

Absz./fokozatot szerzett PhD/DLA hallgatók száma	2009	2010	2011	2012	2013
PhD abszolútoriumot szereztek	5	6	5	3	8
PhD fokozatot szereztek	1	4	2	2	1
DLA abszolútoriumot szereztek	13	13	6	6	6
DLA fokozatot szereztek	–	1	1	3	4

2.1.4. Összefoglaló a Kar képzéseiről

BME Építészmérnöki Kar

képzési területek: műszaki

tudományterületek: műszaki tudományok, építőművészet

alapképzések (BSc)

építészmérnöki (N)

egységes osztatlanképzések (O)

építész (N)

mesterképzések (MSc)

ingatlanfejlesztő építészmérnöki (N)

szerkezettervező építészmérnöki (N)

tervező építészmérnöki (N)

urbanista építészmérnöki (N)

forma és vizuális környezettervező (N)

jövőtudatos településfejlesztés (N, 2014-től)

doktori képzések (PhD)

Csonka Pál DI

Építőművészeti DI

szakirányú továbbképzések

kivitelezési (L)

építésügyi (L)

épületberuházási (L)

rehabilitációs környezettervező (L)

épületenergetikus (L)

épületszigetelő (L)

épületfelújítási és fenntartási (L)

környezettudatos építés (L)

tűzvédelmi (L)

építésztervező (L)

színdinamikai (L)

urbanista (L)

önkormányzati főépítész (L)

kifutó egyetemi képzések:

építészmérnöki (N),

kiegészítő építészmérnöki (L)

2.2. Kutatás-fejlesztés, alkotó/művészeti tevékenység

2.2.1. A karon folyó tudományos kutatási (művészeti) alkotótevékenység és feltételeinek rövid összefoglaló értékelése.

A Kar oktatóinak nagy része tudományos, vagy művészeti fokozattal rendelkezik, rendszeres kutató-, alkotómunkát végez, és publikál. Természetes, hogy az oktatásba beépítik a szakirodalom, vagy éppen saját kutatásaik eredményeit. Ezek tételes felsorolása lehetetlen. Az Egyetem és Karunk is egyre nagyobb szerepet szán a BME Publikációs Adattárának a minőségbiztosításban. A következő táblázatban a BME PA-ból nyert adatok alapján azt láthatjuk, hogy a tudományos publikációk minősége javul, egyre több impact factorral rendelkező cikk jelenik meg a kar oktatóinak és kutatóinak jóvoltából. Öröndetes az is, hogy növekszik azon tanszékek száma, ahol ilyen publikációkat írtak.

9. sz. táblázat – Publikációs tevékenység

	2009	2010	2011	2012	2013**
IF	9,111	5,066	10,568	7,823	10,7
db cikk	3	9	10	5	11
tanszékek száma*	2	4	4	1	6
tud művek összesen	173	206	216	197	82
alkotások	246	236	188	111	39

* az impact factoros cikkeket közlő tanszékek száma

** az adatok feldolgozása még nem teljes

2.2.2. Kutatás, fejlesztés, innováció

A terület három pilléren nyugszik: a graduális képzés hallgatóinak tehetséggondozásán, a posztgraduális infrastruktúrán és az oktatók kutatási-művészeti tevékenységének támogatásán.

- A tehetséges hallgatókat igyekszünk minél hamarabb bevonni a kutatási munkákba. A Tudományos Diákköri Konferencián az elmúlt években egyre több diák vett részt és mind a tudományos mind a művészeti szekciókban átlag feletti eredményességgel szerepeltek diákjaink;
- A kar sajátos adottságai folytán két doktori iskolát működtet, melyekben a PhD és DLA hallgatók nagy számban kapnak oktatást és kutatási lehetőséget – akár megkezdett TDK

dolgozataik folytatására, vagy új témákon keresztül közelíthetnek a tudomány és a művészet aktuális problémáihoz;

- A Kar külső cégekkel együtt, azok megbízásából is végez kutató, fejlesztő munkát. Kiemelten kezeljük és támogatjuk a kutatási eredmények publikálását magas színvonalú hazai tudományos folyóiratokban. A Kar saját lapja az idegen nyelvű lektorált „Periodica Polytechnica Architecture”.

Pályázatfigyelő rendszert működtetünk, és sikerült a Kar pályázatokból befolyt támogatását szignifikánsan növelni. 2012 nyarán karunk oktatóinak és hallgatóinak vezetésével és közreműködésével részt vettünk a Solar Decathlon versenyen Madridban. Az Odooproject a nemzetközi innovációs verseny fennállása óta az első induló magyar csapat. Összesített eredmények alapján a kezdeti 45 pályázó, majd az ezekből sikerrel megvalósult 18 épület között összesítettben a hatodik helyen végzett. A pontozás tíz kategóriában történt, ahol kategóriánkénti helyezéseket is osztottak. Így a nemzetközi mezőnyben a magyar csapat „mérnöki és szerkezeti megoldások, kivitelezés” és „komfortkövetelmények” kategóriában második helyezést, „energiahatékonyság” kategóriában harmadik helyezést ért el, „fenntarthatóság” kategóriában pedig dicséretes oklevéllel emelték ki a negyedik helyezett csapatot. Két versenyen kívüli kategóriában, úgymint „mesterséges világítás” és „belsőépítészet” pedig különdíjjal tértek haza a diákok. A két éven át tartó projekt nagyon sok építész és más karokról bedolgozó hallgatót mozgató meg, akik hatalmas mennyiségű és magas minőségű önálló munkát végeztek.

2.2.3. Szolgáltatások

A kar alaptevékenységén túlmenően az építőművészet és a műszaki, valamint egyes humán tudományok információs bázisa, „tudásközpontja”. Tervezői, szakértői tevékenységet, alkalmazott kutatási tevékenységet gyakorlatilag minden tanszéke folytat az építész szakma teljes spektruma számára. Ezek az urbanisztikai és építészeti valamint a szakági – statikai, épületgépészeti és elektromos, építés-kivitelezési, épületszerkezeti – tervezési tevékenységre éppúgy kiterjednek, mint az ezekkel kapcsolatos szakértői tevékenységre, továbbá az épületdiagnosztika, épületfelmérés-kutatás, történeti, műemléki tervezés és szakértés területére, valamint az építészeti látványtervezés és képzőművészet bizonyos területeire. A kutatási eredmények egy része piaci keretek közt képződik, építészeti folyóiratok és ismeretterjesztő kiadványok, könyvek készülnek a tudományos és kritikai tevékenység részeként. Természetes cél ezen erőforrások mind jobb kihasználása, presztízsének növelése.

A tanszékek a hallgatók és érdeklődők számára jelentős információs bázist tesznek hozzáférhetővé folyamatosan karbantartott és változó honlapjaik valamint könyvtári állományuk révén.

2.2.4. Kutatási-fejlesztési-innovációs stratégia és gyakorlat

2.2.4.1. Kutatás-fejlesztés szervezeti keretrendszere, nyomon követése, ösztönzése

A magas színvonalú oktatói munka ellátását nagyban segíti a kutatás-fejlesztési háttér megteremtése. Az építészmérnöki tevékenység jellegeből fakadóan részben művészeti alkotás, ami nehezen írható le a tudományos eszközökkel. Egyelőre kísérleti jelleggel egy tanszéken bevezettük a tudományos eredmények mérését és ösztönzését.

2.2.4.2. Kutatás-fejlesztés és pályázati tevékenység alakulása

Pályázatfigyelő rendszert működtetünk és szeretnénk a Kar pályázatokból befolyt támogatását tovább növelni. Az elmúlt évek elnyert pályázati (OTKA, GVOP, HEFOP, NKA) támogatásait és a KK munkákból befolyt összegeket a következő táblázat tartalmazza:

10. sz. táblázat – K+F bevételi adatok

	2009	2010	2011	2012
pályázatok [eFt]	97 734	38 552	26 210	216 525
innov. szerz., szakképzési [eFt]	18 083	71 409	19 799	18 667
KK munka [eFt]	89 061	76 181	120 053	124 362

2.2.4.3. A kutatás és az oktatás kapcsolata

A tantárgyelőadók folyamatos kutatási tevékenységük eredményeit, a fontos és kipróbált szakmai újításokat általában előbb a választható tantárgyaikba, majd az osztatlan ötéves képzés felsőbb évfolyamos, valamint MSc-s tantárgyaikba folyamatosan beépítik. Természetesen van olyan oktatott anyag, amelynek témáját nem kutatjuk. Az átfedés az alsóbb évfolyamos bevezető tantárgyak tematikájától kezdve a felsőbb évfolyamos választható tantárgyak tematikájáig növekszik. Értelemszerűen közel 100%-os az átfedés a doktori képzés tantárgyainál.

A hallgatók első lépésben a Tudományos Diákköri tevékenységen keresztül ismerkednek meg a kutatás módszertanával és lehetőségeivel. A motivált hallgatók később a PhD és DLA tanulmányaik alatt fűzhetik szorosabbra kapcsolatukat egy-egy tanszékkel és komolyabban folytathatják témavezetőjük irányításával a kutatást.

2.2.4.4. Javaslatok az intézmény stratégiájának kialakítására

A Kar stratégiájában szerepel a képzésnek megfelelő helyigény és infrastrukturális feltételek biztosítása, amiben már eddig is értünk el eredményeket. A világ jelentősebb építészképző intézményei műtermeket, CAD-munkahelyeket, modellező műhelyeket, saját könyvtárakat biztosítanak hallgatóik részére. Célkitűzésünk, hogy az anyagi lehetőségek függvényében a tanszékek megfelelő színvonalú elhelyezése mellett biztosítsuk a hallgatók számára az egyetem területén való alkotó munka lehetőségét műtermek, nagyméretű és minél többek által használható modellező műhely, és lehetőség szerint egy hallgatói anyag és terméktár felállításával. Jelentős eredménynek könyveljük el, hogy KMOP pályázati pénzek felhasználásával sikerült egy kisebb modellező műhely kialakítása, továbbá alapítványi támogatással új saját CAD-termeket alakíthattunk ki.

2.2.4.5. A felnőttképzés rendszerének működése

2007-ig felnőttképzés a nagy hagyományokkal rendelkező szakirányú továbbképzés keretei között és a szakirányú főiskolát végzettek számára indított ún. kiegészítő képzés keretében folyt. A kiegészítő képzésre 2008 szeptemberétől már nem veszünk fel újabb hallgatókat, helyét a felmenő rendszerben meginduló MSc képzések veszik át. A szakirányú továbbképzés keretein belül egyre nagyobb létszámban vesznek részt jellemzően korábban nálunk végzetek.

11. sz. táblázat – Szakirányú továbbképzések összefoglaló táblázata

szakirányú továbbképzési szak	várható indítás időpontja	várható képzési költség (Ft/félév)	a szakot indító tanszék neve	szakfelelős
Kivitelezési	2014. szeptember	250 000	Építéskivitelezési és Szervezési Tanszék	Dr. Mályusz Levente
Építésügyi		250 000	Építéskivitelezési és Szervezési Tanszék	Dr. Mályusz Levente
Épületberuházási	2014. szeptember		Építéskivitelezési és Szervezési Tanszék	Dr. Vattai Zoltán
Műemlékvédelmi	2014. február	200 000	Építésetörténeti és Műemléki Tanszék	Dr. Mezős Tamás
Rehabilitációs környezettervező	2014. szeptember	120 000	Lakóépülettervezési Tanszék	Perényi Tamás DLA
Épületenergetikus	2014. szeptember	120 000	Épületenergetikai és Épületgépészeti Tanszék	Dr. Kontra Jenő
Épületszigetelő	2014. február	180 000	Épületszerkeztani Tanszék	Horváth Sándor MSc
Épületfelújítási és fenntartási		180 000	Épületszerkeztani Tanszék	Horváth Sándor MSc
Környezettudatos építés	(most indul) 2014. február	190 000	Épületszerkeztani Tanszék	Dr. Becker Gábor
Tűzvédelmi	2014. szeptember	180 000	Épületszerkeztani Tanszék	Dr. Takács Lajos
Építésztervező	2014. szeptember	200 000	Középülettervezési Tanszék	Cságoty Ferenc DLA
Színdinamikai	2014. szeptember	100 000	Rajzi és Formaismereti Tanszék	Dr. Tari Gábor
Urbanista	2014. február	150 000	Urbanisztika Tanszék	Dr. Szabó Julianna
Önkormányzati főépítész	2014. február	150 000	Urbanisztika Tanszék	Dr. Kissfazekas Kornélia

A létszámadatok alapján kimutatható a szakirányú továbbképzések népszerűbbé válása.

12. sz. táblázat – Hallgatói létszámadatok

	2008/09		2009/10		2010/11		2011/12		2012/13	
Alapszintű épületenergetikus					21	21	37	37	41	
Épületszigetelő		0	46	46	46	46				
Építésztervező					15	15	15	15		
Önkormányzati főépítész		27	27	27	27	17	17	17	17	
Ingatlan					30	30	38	38	8	
Műemlékvédelmi szakmérnök	37	37	37	35	35	35	35	18	18	
Műemlékvédelmi szaktanácsadó								7	7	
Rehabilitációs környezettervező						86	86			
Rehabilitációs	44	44	44	44						
Színdinamika	6	6	20	20	14	24	10	15	15	
Tűzvédelmi						49	49	49	49	
Tartószerkezeti								19	19	
Felsőfokú urbanista				27	27	27	27		24	

2.3. Gazdálkodás

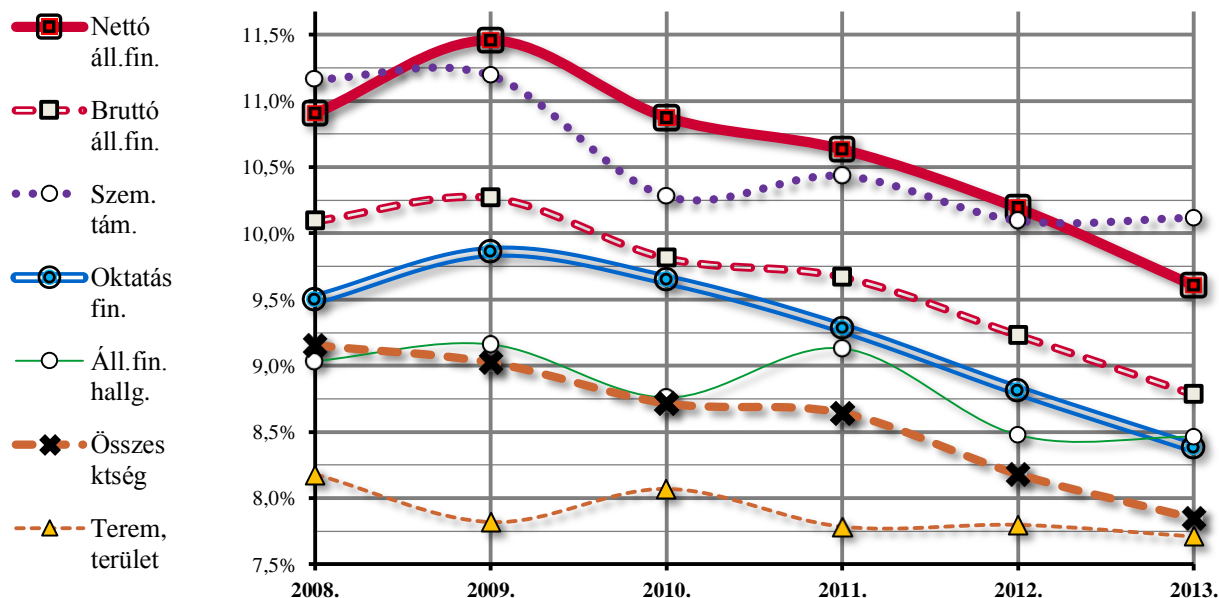
2.3.1. A források felosztásának rendszere

Az egyetemi központi bevételek és költségek allokálása normatív alapon, az egyetem belső költségvetési algoritmusai szerint történik. A források karok közötti elosztása nagyrészt (egyetemi hallgatói normatívával súlyozott hallgató×kredit alapon számolt) oktatásuk, kisebb részt személyi állományuk, illetve reguláris- és doktorandusz hallgatóik száma szerint történik. Az így adódó bruttó állami finanszírozási keret terhelik a különböző szabályok alapján elszámolt területi, teremhasználati, és egyéb általános költségek – a karokhoz ténylegesen az ezek levonása után adódó nettó állami finanszírozási keret kerül.

13. sz. táblázat – Kari jellemzők egyetemen belüli aránya

	2009.	2010.	2011.	2012.*	2013.
Személyi tám.%	11,19%	10,28%	10,43%	10,10%	10,12%
Áll.fin. doktori %	9,68%	10,14%	9,93%	9,46%	10,32%
Áll.fin. hallgató%	9,16%	8,76%	9,13%	8,48%	8,46%
Áll.fin. oktatás%	9,86%	9,65%	9,28%	8,81%	8,38%
Áll.fin. kredit	73 398	74 266	75 552	75 602	73 147
Bruttó áll.fin.	10,27%	9,81%	9,67%	9,23%	8,78%
Terem + terület	7,82%	8,07%	7,79%	7,80%	7,71%
Egyéb ktség.	10,18%	9,23%	9,39%	8,52%	8,00%
Nettó áll.fin.	11,46%	10,87%	10,63%	10,19%	9,61%
Nettó áll.fin. (MFt)	824,8	783,0	765,6	743,9	614,8

* -51,4 zárolás

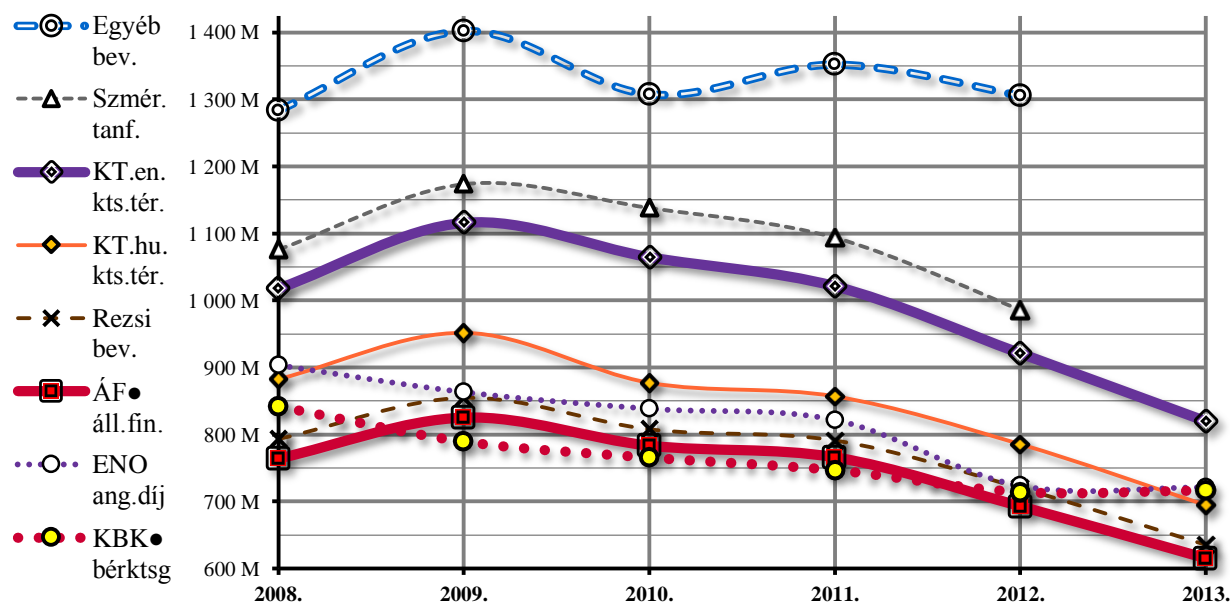
A kar gazdasági helyzetét alapvetően a finanszírozási szint évek óta tartó csökkenése határozza meg. Bár az egyetem belső elszámolási szabályai valamelyest évről évre változtak, az alap-tendencia sajnálatosan töretlen: a „normált” kreditegységre eső finanszírozás monoton csökken – 2013-ban a 2009-es érték kevesebb, mint 75%-a. Megállapítható, hogy a kar oktatási bevétele nem az oktatási teljesítmény visszaesése, hanem a finanszírozás romlásából következésképpen csökkent. A kar személyi állománya 2009-hez képest 2,1%-kal csökkent, a minősített

oktatók száma ugyanakkor 6,4%-kal nőtt – egyetemi részarányuk összességében viszont még így is csökkent.

A kari belső költségvetési algoritmus az egyetemivel lényegileg azonos elveken alapul, néhány értelemszerű különbséggel. Az elosztási elvek kari sajátosságok szerinti „finomhangolása” mellett a legfontosabb különbség az, hogy a kari algoritmus nemcsak az állami finanszírozású, hanem a költségtérítéses hallgatók – az egyetemi rezsi levonása után közvetlenül a karra érkező – befizetéseit is allokálja a tanszékekre.

14. sz. táblázat – Jellemző kari és tanszéki bevételek, illetve a bérköltségek alakulása (MFt)

	2009.	2010.	2011.	2012.	2013. (terv)
Nettó áll.fin.	824,8	783,0	765,6	692,5	614,8
Kari rezsi ⁹	30,1	24,8	25,5	27,4	20,0
Magyar ktségtér.	97,0	69,6	66,1	65,8	60,0
Angol ktségtér.	164,1	187,4	164,2	135,5	125,0
Szakmérn., tanf-ok	57,8	73,7	72,7	65,2	–
Kari bérköltség ¹⁰	789,3	765,5	746,6	713,7	716,3
Angol oktatók díja ¹¹	74,0	73,1	75,3	9,9	5,0

Sajnálatos módon a kar magyar, illetve angol nyelvű költségtérítéses képzésének bevételei az utóbbi években szintén csökkenést mutattak (bár az egyetemre idén érkezett brazil diákok költségtérítése révén az angol nyelvű oktatás bevétele a tervezetthez képest időarányosan várhatóan mintegy 20 MFt többletet fog mutatni¹²). Szerencsés módon az egyéb bevételek – például a pályázatok révén – valamelyest növekedtek az elmúlt években, de sajnos ahhoz nem eléggé, hogy ellensúlyozzák az állami finanszírozás visszaesését.

⁹ A kar azon bevétele, amit a kari és tanszéki saját bevételekből von el a kari általános költségek fedezetére.

¹⁰ Az állami finanszírozás visszaesése nyomán 2013-ban már nem elegendő a karra jutó nettó állami forrás arra, hogy az egyetem által elvárt módon a költségvetés elfogadásakor biztosítsa az év hátralévő részére eső közalkalmazotti bérek fedezetét.

¹¹ Az angol nyelvű költségtérítéses képzés bevételeiből a képzés oktatóinak fizetett megbízási díjak drasztikusan visszaestek, mivel e bevétel is az oktatói alaphérek finanszírozását szolgálja.

¹² A 2013-14-es tanévre érkezett brazil hallgatók után járó teljes költségtérítés megérkezett 2013-ban.

3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata (az ESG rendszere)

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

3.1.1. Kari minőségpolitika

A karon az új oktatási rendszerhez tartozó új minőségpolitika együtt alakult ki. A minőségbiztosítás rendszere a következő szinteken egyszerre fejlődik (lásd: 1.2.).

- A Koncepció és stratégia megfogalmazása a Kari Küldetésnyilatkozatban és a Humánpolitikai Szabályzatban megtörtént.
- A mindennapi munka segítésére a kar fejlesztette operatív testületeit (bizottságok, értekezletek), hogy a leggyorsabban és a legszakszerűbb módon tudjon reagálni.
- Az operatív testületek szabályalkotással és a mindennapi munkához szükséges azonnali döntésekkel biztosították a felkészülést és a kontrollt az átmenet felett.
- Az operatív testületek a tapasztalatok alapján programokat dolgoznak ki a minőség biztosítására.
- A tanszékek meghozzák a szükséges lépéseket mind a tantervfejlesztés, mind a kutatásfejlesztés terén, és együttműködnek az operatív testületekkel az eredményesség figyelemmel kísérésében.

A Karon az oktatás és kutatás minőségére hagyományosan nagy hangsúlyt helyezünk. Ez több tényezőben nyilvánul meg. A hagyományos műszaki és társadalomtudományokra épülő tanszékeken kiemelten kezeljük a kutatási tevékenységet, míg a tervezési tanszékeken támogatjuk a művészi alkotótevékenység gyakorlásának és fejlesztésének lehetőségeit. Mindkét oktatási területen nagy hangsúlyt fektetünk a hallgatókkal való foglalkozás kultúrájára. Az építésszé válás összetett folyamatát rendkívül időigényes konzultációk jellemzik, ahol a hallgatóság nem csak könnyen definiálható, analizált információkat, hanem jóval összetettebb, építészeti viselkedésmintákat, kulturális érzékenységet kell, hogy elsajátítson; hiszen a diplomázó hallgató karunkon nem csak a műszaki értelmiség tagjává válik, hanem a humán értelmiség körében is otthonosan kell, hogy mozogjon. Különös jelentőséget tulajdonítunk a tehetséggondozásnak, a differenciált oktatási stratégiának, melynek keretén belül az egységes diplomát biztosító, de némileg eltérő képzési célokon túl más ismeretanyaggal, más módon, és más érzékenységet kiélesítve kell foglalkozni az építészet különböző területeire fogékony hallgatói csoportokkal. Úgy alakítottuk az új képzés struktúráját, hogy ennek a sokféleségnek megfeleljen. Meg vagyunk győződve, hogy megújított osztatlan képzésünk két szakirányával (műszaki és tervező), a BSc képzésünk és a tervező, szerkezettervező, ingatlanfejlesztő, urbanista építészmérnöki MSc képzések kellő lehetőséget biztosítanak erre az árnyalt kezelési módra.

3.1.2. Eljárások, kari minőségfejlesztési programok

3.1.2.1. Oktatás – oktatás-szervezés

Kari szabályzatok: A kar új képzési szerkezete szükségessé tette bizonyos folyamatainak normatív szabályozását. Ilyen új elem a szakirányok megjelenése. A hallgatóság jelentkezését, a felvétel feltételeit „Szakirány-választási Szabályzatban” rögzítettük. Ezt az évek során kisebb finomhangolással többször módosítottuk. A szabályzat lehetővé tette a kar különböző képzési módjainak átjárhatóságát, mely a tehetséggondozás részét képezte. A szakirányokra eddig nem csak az osztatlan ötéves képzés hallgatói jelentkezhetek az 5. szemeszterben, hanem a velük közel azonos tananyagot tanuló BSc alapszak hallgatói is. Éppen a minőségpolitika jegyében felül kellett vizsgálni ezt a gyakorlatot, mivel lényegében ellehetetlenítette az MSc képzéseinket. Ezért az átjárhatóságot felmenő rendszerben megszüntetjük, hogy megfe-

elő létszámú és minőségi BSc-diplomások jelentkezhessenek MSc-inkre. A minőségi oktatás szolgálatában áll a diplomatervezés feltételeinek szabályozása is. A „Diplomatervezési Szabályzat” kontroll alá vonja a hallgatók elé állított követelményeket, melyek a tervezési tanszékek formális követelményeit egységesítik (egyben az egyenletes terhelést is biztosítani kívánva), valamint az oktatók diploma-konzulensi jogosítványait, és a diploma-bizottságok összeállítását is meghatározza. Hasonlóan szigorúan ellenőrizzük a kötelező tervezőirodai gyakorlatra jelentkező cégeket, azok akkreditációját külön bizottság végzi.

Kiváló hallgatók, TDK, egyéni tantervek: A hallgatói létszám növekedésével világossá vált, hogy a legkiválóbb hallgatók több ismeret elsajátítására képesek, mint ami a hallgatóság egészének oktatható. Az ilyen hallgatókat egyrészt a hagyományos tehetség gondozó formák felé tereljük, mint a TDK, a kutatásban, az alkotómunkában, oktatásban való részvétel (demonstrációs rendszer).

A középiskolai hiányok pótlása: A karon hagyomány a felvételi vizsgákra előkészítő rajzi tanfolyamok tartása. Itt nem csak a rajzkészséget, de részben a kar hangulatát és egyes oktatóit is meg lehet ismerni.

Az oktatás minőségét hátrányosan befolyásoló körülmények: Közismert, hogy az egyetemi oktatók munkáját az állam nem értékének megfelelően dotálja. Ehhez jöttek még az elmúlt évek központi elvonásai, megszorításai, amik együttesen viszonylag korai nyugdíjazásokhoz, egyes fiatal oktatók távozásához vezettek. Mindez az oktatás minőségének rovására megy. Az oktatás szempontjából hátrányos jelenség, hogy – részben a korábban említett pénzügyi rendszer következtében – egyes tanszékeken egyre fontosabb a munkatársak bevétel szerző tevékenysége. Hasonlóan fontos a kutatás, az egyéni szakmai ambíció és a publikációs tevékenység. Öröndetes, hogy a kar sok oktatója ilyen körülmények között is magas szinten látja el oktatási feladatait.

3.1.2.2. Kutatás+fejlesztés+innováció

A kutatástámogatás megszerzésében sokat segít a Karon bevezetett pályázati tájékoztató, ill. egy pályázati referens foglalkoztatása a Dékáni Hivatal keretein belül. Az oktatók minősítését alapul vevő országos sorrendekben a Kar a 9. helyen van (a minősített oktatók aránya – 8. hely, és az egy minősített oktatóra jutó hallgatók aránya – 11. hely alapján). Egyértelműen sok tennivalónk van még, noha komoly eredményeket értünk el ezen a téren.

3.1.2.3. Kari minőségmenedzsment szervezet

Minthogy egyrészt a hagyományok miatt a minőség a Kar kultúrájához tartozik, másrészt mindenütt nagy az idegenkedés a formális elemektől, harmadrészt a Kar és szervezeti egységei nem nagy létszámúak, nehezen tartanának el bármilyen formában ezzel foglalkozó munkatársakat, nem láttuk indokoltnak a minőségmenedzsment szervezésére külön szervezetet létrehozni. Így a minőségmenedzsment-szervezet megegyezik a Kar szervezetével, vezetése a Kar vezetése, egységei a tanszékek.

Ugyanakkor kétségtelen tény, hogy érdemes lenne a kar oktatói-kutatói állományából valakit, egy ehhez képzettséggel és affinitással rendelkező munkatársat megbízni, kísérje figyelemmel a kar életét ebből a szempontból. A folyamatos figyelem, és a rendszeres beszámoló segíthetne a mindennapi munkában is, hiszen az oktatói vélemények bizonyos területeken csak informális csatornákon jutnak el a vezetéshez.

3.1.2.4. Hallgatók bevonása a minőségmenedzsment rendszerbe

A kar igen aktív Hallgatói Képviselője nagyon fontos szerepet játszik a minőségmenedzsment működtetésében. Helyet kapnak a kar döntéshozó fórumaiban (Kari Tanács és

bizottságai, Dékáni Tanács), ahol a meghatározott jogosítványainkkal élnek (tanácskozási, véleményezési, egyetértési jog). Mind a kari stratégiák kialakításában, mind a szabályzatok megalkotásában, mind a napi oktatási problémák megoldásában nem csak hogy aktív, de kezdeményező szerepet vállalnak. Minden tanszéken egy-egy delegált képviselőjük tölt be összekötő szerepet. A hallgatóság észrevételeit összegyűjtik (szóban, interneten, levelezőprogramokon, levelezési listákon és kérdőíveken) és összefoglalva továbbítják a kar megfelelő szervezeti egységei felé. Szükség esetén azonnal jelzésekkel élnek. Az információk ilyen koordinálása nagyon fontos, mivel képet nyújt az egyes problémák kiterjedtségére éppúgy, ahogy a tartalmukra. A szabályzatok betartásán éppúgy örködnék, ahogy a kar testületei, de a felmerülő problémákkal először ők szembesülnek, ezért a monitoring rendszer legérzékenyebb tényezői. A gyors információátvitel a másik irányban is működik: az általuk működtetett alternatív lehetőségek segítségével hatékonyan jut el minden információ az érintettekhez.

3.1.2.5. Összefoglaló megállapítások, fejlesztési elképzelések

A Kar rendszeresen értékeli oktató és kutató munkáját, mind a kari vezető testületek, mind pedig a tanszékek szintjén. Az oktatómunka értékelésében támaszkodik a végzett mérnököket alkalmazó vállalatok és intézmények, valamint a hallgatóság véleményére is. Sok évtizedes hagyománya van annak, hogy a Kari Tanács meghatározott időközönként (5-6 év) megvizsgálja egy-egy tanszék munkáját. A Kar vezetése rendszeresen elvégzi az oktatók és kutatók teljesítményének értékelését, és ennek megfelelően állapítja meg a teendőket. A Kar az oktatás, a kutatás és a bevételszerzés hármas követelményrendszerének teljesítésére ösztönző költségvetési elosztási rendszert vezetett be.

A hármas követelményrendszer elemeinek értékelésében az oktatás minőségének fejlesztése a legnehezebb és a legtöbb további teendőt igénylő feladat. A továbbfejlesztés során az intézményi OHV eredményeket határozottabban figyelembe kívánjuk venni az oktatói teljesítmények értékelésénél, és erősíteni kell a vezetői szinteken az oktatói munka folyamatos ellenőrzését. A Kar lépéseket tesz a rendszeres vezetői ellenőrzés erősítésére.

A kar képzései 2006-tól folyamatos átalakuláson mentek át. Az átmeneti években minden szemeszter végén értékelő értekezleteket tartottunk tanszéki és kari szinten, ahol a tapasztalatokat értékeltük, és a szükséges módosításokra javaslatokat tettünk. Az első évfolyamok végzése után átfogó elemzést készítettünk, aminek tanszéki eredményeit összefoglaló jelentésben tette közzé a Kar Oktatási Bizottsága. Az elmúlt másfél évben rendkívüli Tanszékvezetői Tanácsülések sorozatán foglalkoztunk a tanulságok levonásával, és a továbblépés mikéntjével. A Kar súlyponti képzése továbbra is az osztatlan képzés, de jelentős számú BSc-s hallgatót is képzünk – idén már nálunk a legmagasabb a felvett létszám. E diplomások vagy elhelyezkednek a szakmában, vagy folytatják tanulmányaikat az MSc szakok egyikén. A kevés végzett hallgató okán eddig csak a Tervező és az Urbanista MSc-k tudtak elindulni, – valamint a más kar hallgatói számára indított Forma- és Vizuáliskörnyezet-tervezőmérnök MSc –, de reményeink szerint már 2014-ben a Szerkezettervező építészmérnöki, és Ingatlanfejlesztő építészmérnöki MSc-k is elindulhatnak. Az építészmérnök képzés a magyar nyelvű program mellett párhuzamosan idegen nyelven – angolul – is folyik. A részképzésben résztvevő külföldi hallgatók (ERASMUS) ennek kurzusaiba kapcsolódhatnak be. A posztgraduális képzések között a doktori iskolák két típusa is megtalálható (PhD, DLA), a szakmérnök-képzésben 14 tanfolyam ad diplomát, melyet a kar hét tanszéke hirdet meg.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése (ESG)

3.2.1. A program által elérni kívánt tanulmányi kimenetek (learning outcomes) meghatározása

Az Európai Unió, a nemzetközi szakmai (UIA) követelmények és a hazai szabályozás egyaránt az 5 éves építészmérnök-képzést tekinti a tervezési jogosultság alapjának, ezért miközben a számunkra előírt kétciklusú képzést bevezettük, karunk az osztatlan ötéves és az MSc képzést tekinti fő feladatának. A specializációnak nagyobb teret biztosító MSc képzések bemeneti követelményeit jól teljesítő BSc-s diplomások képzése a fő feladata az alapképzésünknek. Ezt a célt veszélyeztette az átjárhatóság az alap- és az osztatlan képzés között, mivel az alapképzés is az osztatlant „táplálta”. Ugyanakkor az osztatlan képzés két szakirányra bontásának megszüntetése is felmerült, amit a szabadon választható tárgyak arányának jelentős növelésével tennénk alkalmassá a hallgatók egyéni elképzeléseinek, specializációs igényeinek lehetővé tételére. A szabályozott specializáció így a mesterképzésekre, míg a bevált egységes képzés keretében egy a korábbinál sokkal rugalmasabb képzés az osztatlanra lenne jellemző.

3.2.2. A különböző képzési formák megfelelő működtetésének biztosítása

A különböző képzési formák oktatásszervezési problémákat vetnek fel. A párhuzamos alap, mester és osztatlan képzés bizonyos átfedései ezt a problémát valamelyest csökkentik. Egyre nagyobb szerepet szán a Kar a posztgraduális képzéseknek. Ezek gazdagítása és esetleges új MSc képzések indítása jelentheti a változó világ kihívásaira adott választ. Ennek példája az alapítás alatt álló új karközi, angol nyelvű szak létrehozása (MSc in Sustainable Urban Planning). A kari minőségbiztosítási rendszer feltárt bizonyos problémákat a magyar és az európai kétféle rendszer kompatibilitása terén: három féléves MSc-inket sok helyen nem fogadják el. Ezt a problémát csak a többi építészképzéssel és az oktatási kormányzattal egyeztetve lehet megoldani.

3.2.3. A hallgatók előrehaladásának és teljesítményének figyelemmel kísérése

A hallgatói előmenetek figyelemmel kísérését az egyes tantárgyak felelősei vezetik. Minden egyes ellenőrzés rögzíti a teljesítés esetleges késedelmét, sikerességét és a teljesítés értékelését. Magától értetődő természetességgel vizsgálja minden tárgyfelelős a bekövetkezett változásokat. Így derült fény a BSc-diplomák alacsony számára is, ami maga után vonta a vezetői döntéseket.

3.2.4. A programok rendszeres időszakonkénti felülvizsgálata

A képzések intenzív külső kontroll alatt vannak. A Kar oktatóinak jelentős szakmai közéleti tevékenysége biztosítja a közvetlen kapcsolatot a szakma más testületeivel (kamarák, MÉSZ, MTA tudományos bizottságai, MMA...). Továbbá a szakma képviselői nagy számban vesznek részt az oktatásban: külsős konzulensként (sajnos számuk megcsappant az elmúlt év gazdasági megszorításai miatt) jelen vannak az alkotóhéten és a diplomabizottságokban. Ez utóbbi munkában mintegy 40 jelentős építész vesz részt bizottsági tagként, míg bizottsági elnökként több, mint 20-an. Ők személyükben egyben a szakma széleskörű és azonnali visszajelzéseit is biztosítják. De a széles szakmai közéleti tevékenység révén mindennapos a vezetői szintű egyeztetés is.

3.2.5. Az új képzési programok összhangja az intézményi, kari stratégiával a hallgatói felmérések eredményeinek hasznosítása a tantárgyfejlesztésben

A képzés állandó kontroll alatt van az oktatási bizottság munkája révén. Ezen a csatornán keresztül hatékonyan artikulálódik a hallgatóság véleménye. Több kezdeményezés indult ezen az úton: az előtanulmányi rend, a szakirány-választás szabályzatának felülvizsgálata mind erről a fórumról indultak. A hallgatói visszajelzések a tanszékekre közvetlenül is eljutnak a hallgatók tanszéki képviselői révén, de egyre több tanszék üzemeltet Facebook-oldalt, ahol a HK közvetítése nélkül is közvetlenül és informálisan véleményt formálhat a hallgatóság.

A visszacsatolás leghivatalosabb formája, az OHV, mely nem csak az oktatói kiválóság tekintetében visszajelzés, de tartalmaz kérdéseket az oktatás technikai, és más körülményeinek (jegyzetellátottság, visszakerdezés stb.) megfeleléségével kapcsolatban.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere (ESG)

3.3.1. MÉRJÉK A PROGRAMBAN KITŰZÖTT ÉS NYILVÁNOSSÁGRA HOZOTT CÉLOK ÉS KIMENETI EREDMÉNYEK ELÉRÉSÉT

Az eredeti képzési célokat az akkreditált tanterv biztosítja. Az akkreditált célok megvalósulásáért az egyes tantárgyakat hirdető tanszékek a felelősek. Ezek tartalmát az évente meghirdetett tantárgyprogramok és kurzusaik ütemterve tartalmazza. Ezeknek minden félévben nyilvánosságra kell kerülni TVSZ szerint. A tanszékek honlapjain valamint a Dékáni Hivatalban ezek ellenőrizhetőek.

3.3.2. A hallgatók értékelések megfelelésége

Az osztályozás, a tárgy teljesítésének lehetséges módjai pontosan szabályozottak a TVSZ-ben. Az egyes tantárgyak ezek közt osztoznak (félévközi jegy, félévvégi vizsgajegy, aláírás-hoz kötött teljesítés). Ezek többnyire a tantárgyak sajátosságaihoz igazodnak, bár esetenként előfordul, hogy a TVSZ más szabályai miatt, nem a tantárgynak megfelelő számonkérési forma kötődik hozzá. A félév során végzett hallgatói munka értékelésére több tanszék olyan pontozási rendszert vezetett be az elmúlt időszakban, amik ösztönző jellegűknél fogva jobban segítik a hallgatók előrehaladását, kevésbé „torolják meg” az egyes botlásokat, lehetővé tesznek bizonyos teljesítési korrekciókat. Ezeknek fontos eleme az azonnali és pontos tájékoztatás, ami egy-két tanszéken online elérhető.

3.3.3. A hallgatók értékelésének oktatói kompetenciái

A tantárgyfelelős egyetemünkön csak minősített oktató lehet. Ez garanciát jelenthet a megfelelő színvonalú szakmai értékelésre. Az osztályzatok szerencsére karunkon elég ritkán képződnek egyetlen oktató ítélete alapján. A szigorlatok eleve bizottság előtt zajlanak, mely a szubjektivitást erősen csökkenti, az írásbeli vizsgafeladatokat pedig jellemzően teamek javítják. Az egyszerű vizsgás tantárgyak is tartalmaznak félévközi követelményeket, melyek értékelése a félévközi gyakorlatokon történik, a tantárgy előadójától különböző oktató által. A féléves tervek érdemjegyei rendre a tervezési tanszékek osztályozó-értekezletén dőlnek el kollektív döntés keretén belül. Rendhagyó az egyetem más műszaki képzéseihez képest, hogy az osztatlan képzés diplomabizottsága több mint tíz főből áll: egy külső építészmérnök, mint elnök, további három külső építészmérnök, mint tagok, esetleg egy speciális külső szakértő (urbanista, vagy műemlékvédelmi szakember), valamint egy tervezési tanszékcsoport által delegált belső építészmérnök, és négy műszaki tanszéki képviselő, továbbá egy belső munkatárs a diplomázató tanszék képviselőjében.

3.3.4. Szabályzatok, azok felügyelete és ismertsége

A Kar az Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatát betartva végzi oktatási tevékenységét. A Karra beiratkozó hallgatók a tanulmányaik megkezdéséhez szükséges információkat CD lemezen kapják meg. Ezen megtalálhatók az aktuális egyetemi szabályzatok (a BME Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, a BME Hallgatók Fegyelmi, Kártérítési és Jogorvoslati Szabályzata és a Tanulmányi Ügyrend). A TVSZ hatálya kiterjed a BME-vel hallgatói jogviszonyban álló hallgatók tanulmányi és vizsgaügyeire. A TVSZ végrehajtási utasítása a Tanulmányi Ügyrend, amelyet a rektor az EHK-val egyetértésben Rektori Utasításként ad ki. A Tanulmányi Ügyrend rendelkezik a TVSZ végrehajtásával kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A hallgatók tanulmányi és vizsgaügyeiben a Kari Tanulmányi Bizottság jár el. A Kari Tanulmányi Bizottság döntési jogköre minden olyan tanulmányokkal kapcsolatos kérdésre kiterjed, amelyről a BME Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, vagy más szabályzat nem rendelkezik. A BME minden karán az egységes egyetemi Tanulmányi és Vizsgaszabályzat érvényes. Ennek megalkotása, felülvizsgálata, utókövetése az Oktatási Dékánhlyettesi Bizottság feladata. A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat a BME minden polgára számára hozzáférhető, elsősorban az interneten. A szabályzatot értelmezni a rektor által megbízott személy az Egyetemi Hallgatói Képviselő elnökével egyetértésben jogosult, értelmezést a BME bármely polgára kérhet vitás esetben. A Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban nem szabályozott kérdésekben a Kari Tanulmányi Bizottság jogosult dönteni, mely Karunkon 6 tagú, tagjainak felét a Felsőoktatási Törvény 27.§. (11) bekezdése alapján a Hallgatói Képviselő jogosult delegálni. A Kari Tanulmányi Bizottság félévente legalább egyszer köteles ülésezni, a szabályzat alkalmazása feletti törvényességi felügyeletet első fokon szintén a Bizottság gyakorolja. A BME bármely oktatója vagy hallgatója kérheti a Bizottság állásfoglalását, amennyiben véleménye szerint valamely tanulmányi ügy intézése nem a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatnak megfelelően történt. Másodfokon független egyetemi testület jár el.

A Karon a Tanulmányi Bizottság jól és hatékonyan működik, döntéseit elvi alapokon hozza, és azok megalapozottságát jelzi, hogy az egyetemi jogorvoslati bizottság a döntéseit a legkritikább esetben bírálja felül.

3.3.5. Összefoglaló megállapítások, fejlesztési elképzelések

A Karon a hallgatói teljesítmények értékelése jól kialakult gyakorlattal működik. A tantárgyak követelményrendszerének felülvizsgálatára és azok módosítására mindig az aktuális félévet megelőző időszakban van lehetőség. Az új képzések kapcsán a követelményrendszereket az ún. szemeszter értékelő megbeszéléseken minden szemeszter lezárása után értékeljük. A BSc és az osztatlan ötéves szak eddigi tapasztalatai alapján felmerült javítások megtörténtek. A 2012-ben indult mesterszakok követelményeinek felülvizsgálata folyamatban van.

3.4. Az oktatói minőség biztosítása

3.4.1. Munkaköri követelményrendszer

A Kar egyik legnagyobb értéke az árnyalt és nagymértékben specializált tudás birtokában lévő oktatói állomány. Az egyes szakterületek ilyen széleskörű és mély tudásának hazánkban sehol nincs ilyen koncentrátsága, mint nálunk. Ezzel nem csak az oktatói tevékenység válik hitelesebbé, de a Kar az építészeti tudományok és szakmagyakorlás kivételes tudásközpontjává válik. Ennek megóvása elsődleges feladat. Az oktatói, kutatói utánpótlás erre támaszkodhat. A tanszékek erre alapozva tudják a jövő oktatóit a TDK mozgalom, a doktori képzés hallgatói közül kinevelni. Természetesen az építészet összetettsége miatt fontos az egyes szakterületek belső összekötése, valamint a testvér tudományok, a művészetek felé a külső kommunikáció. Az előbbi viszonylag hatékonyan működik, míg az utóbbi terén sok a tenniva-

ló. A Kar ösztönzi a hosszú távú kutatási programok, a karrier életút modellek kidolgozását. Az ebben való előrehaladást a Kar ösztönzőkkel segíti, a támogatást a tanszékek adhatják meg.

3.4.1.1. Az utánpótlás tervezése

Az előzőekből következik, hogy a karon az utánpótlás nevelése is belső folyamatok eredménye. A tanszékek a demonstrátori rendszer, a TDK-konferenciák, a PhD és DLA iskolák hallgatói állományából nevelik ki fiatal oktatóikat, kutatóikat, művészeiket. A gazdasági nehézségek ellenére sok tanszéken sikerült megfiatalítani a személyi állományt, néhol kényszerből kellett szívós nevelőmunkát végezni, és fiatalokat nagy feladatok elé állítani. Az életpálya támogatása szempontjából pozitívum, hogy némileg növekedett a vezető oktatók aránya az elmúlt ciklusban. Az álláshelyeket úgy sikerült betölteni, hogy előzetesen az alkalmazás feltételrendszerén még szigorított is a Kar.

3.4.2. Kompetenciaalapú teljesítményértékelés

15. sz. táblázat – Az oktatásban részt vevők létszámának alakulása tanszéki bontásban¹³

tanszék	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Építés-kivitelezési és Szervezési	23	22	21	20	19	19	19	18
Építészeti Ábrázolás	11	12	12	9	8	9	9	11
Építészettörténeti és Műemléki	18	18	16	16	16	16	15	15
Épületenergetikai és Épületgépészeti	13	14	14	13	10	10	10	10
Épületszerkeztani	20	21	21	21	21	21	20	19
Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési	14	14	15	14	16	16	17	14
Középülettervezési	14	15	14	13	13	12	13	13
Lakóépülettervezési	13	15	14	13	12	12	12	12
Rajzi és Formaismereti	14	14	14	15	15	15	14	13
Szilárdságtani és Tartószerkezteti	20	24	23	21	19	21	21	23
Urbanisztika	11	10	12	12	12	12	14	13
összesen	163	170	168	153	146	146	148	142

Az oktatók teljesítményét a tanszékvezetők, ill. a dékán két évente értékeli, vizsgálja oktatói, kutatói és bevételszerzési kompetenciájukat. Az emberi erőforrás fejlesztés az egyes oktatók ambiciózus munkája, belső motivációja következtében az egyéni minőség fejlődésében nyilvánul meg. Létszámfejlesztésre gyakorlatilag nincs lehetőség, sőt várhatóan további leépítésekre kell felkészülnünk, már ma is az állomány fogyatkozásáról tudunk beszámolni (az elmúlt 5 évben is folytatódott a korábbi évek lassú tendenciája).

Az oktatók terhelését két adattal jellemezzük. Az egyik az oktatók tantárgyakban lévő érintettségét, a másik az oktató „kreditérintettségét” adja. Az első jól jellemezi a Kar összetettségét, mivel egyetlen oktátónak 5-6 tantárgy tanításában is részt kell vállalnia, ami az állomány sokoldalúságát jelenti. A második adat a hallgatók által szerzett kreditek oktatói érintettsége, mely megmutatja, hogy az oktató átlagban 5-6 kreditnyi oktatási teljesítményt helyez minden tantárgy mögé, így átlagosan mintegy 30-34 kreditben érintett. Meg kell jegyezni, hogy ezt a kreditérintettséget jelentősen torzítják a nagy kreditértékű és azon belül is többféle komplex tervezések 6-10 kredit, és diplomatervezések 30 kredit pontjai. Az adatokból ezzel együtt vi-

¹³ A költségvetés időpontjában szűrt listák alapján számolt létszámok a távollévőket is tartalmazzák (pl. Gyes).

lágosan látszik, hogy az értékek tendenciája emelkedő.

16. sz. táblázat – Az oktatók tantárgy és kreditterhelése

oktatók tantárgy és kreditterhelése		2009	2010	2011	2012	2013
Kar átlaga	tantárgy/fő	5,21	5,66	5,38	5,62	5,44
	kredit/fő	30,3	32,5	31,8	32,8	33,9

17. sz. táblázat – Oktatói terhelés hallgató×kredit súlyozással

	2009	2010	2011	2012	2013
hallgatók száma*	1462	1506	1533	1554	1464
áll. fin. hallgató×kredit**	73 398	74 266	75 552	75 602	73 147
oktatásban részt vevők száma***	151	142	138	139	140
minősített oktatók száma	78	73	81	81	84
hallgató/oktató	9,69	10,28	10,96	11,13	10,46
hallgató×kredit/oktató	486,1	523,0	547,5	543,9	522,5
hallgató/minősített oktató	18,75	19,99	18,68	19,09	17,43
hallgató×kredit/minős. oktató	941,0	1017,3	932,7	933,4	870,8

* a teljes idejű nappali képzésben részt vevő hallgatóknak a kar által oktatott kreditek számát 60-nal osztva

** államilag finanszírozott hallgatók által felvett, egyetemi elszámolás szerinti egyenértékű kreditek száma

***az oktatásban részt vevő főállású, aktív kutató és tanár kollégákat is figyelembe véve

A tantárgy és kredit viszonylatok mellé érdemes odahelyezni a hallgatói létszámot is. Feltűnő, hogy pár százalékos kitérő után a 2012/2013-as tanévben mind az összes, mind pedig az államilag finanszírozott oktatási teljesítmény szinte pontosan megegyezik a 2008/2009-es értékkel. Az oktatásban részt vevők létszáma ugyanakkor az egyszeri jelentősebb visszaesés után gyakorlatilag stagnált – így az egy oktatóra eső oktatási teljesítmény is csak kismértékben változott. Jelentősen nőtt viszont ezen időszak alatt a minősített oktatók száma, így a hallgatóság összességében egy valamivel kisebb létszámú, de magasabban képzett oktatói gárdával dolgozhat.

18. sz. táblázat – Oktatói létszámok és terhelés az egyetem műszaki karain

BME 2013	ÉMK	GPK	ÉPK	VBK	VIK	KJK	átlag
hallgatók száma*	1786	2663	1464	1370	4066	1054	2067
részarány	14,4%	21,5%	11,8%	11,0%	32,8%	8,5%	
teljes munkaidős oktatók	122	118	116	75	214	82	121
részarány	16,8%	16,2%	16,0%	10,3%	29,4%	11,3%	
minősített oktatók	97	87	84	67	150	46	89
részarány	18,3%	16,4%	15,8%	12,6%	28,2%	8,7%	
minős. oktatók aránya	79,5%	73,7%	72,4%	89,3%	70,1%	56,1%	73,0%
arány	108,9%	100,9%	99,1%	122,3%	96,0%	76,8%	
hallgatók/minős. oktatók	18,4	30,6	17,4	20,4	27,1	22,9	23,4
arány	78,8%	131,0%	74,6%	87,5%	116,0%	98,1%	

* a teljes idejű nappali képzésben részt vevő hallgatóknak a kar által oktatott kreditek számát 60-nal osztva

Az egyetemi összehasonlításból kiderül, hogy nálunk jut a legtöbb oktató egy hallgatóra. Ugyanakkor látható, hogy a Kar megérkezett az egyetemi átlaghoz a minősített oktatók arányát tekintve.

Az oktatók elismertségéért a legtöbbet a hallgatók tesznek, mivel a minőség elismerésére nincs anyagi lehetőségünk. Az általuk működtetett OHV kiemelkedő oktatóit díjakban, elismerésekben részesíti az egyetem vezetése.

3.4.3. A Kar oktatóinak száma, összetétele, tudományos minősítése

(Lásd a 2.sz. melléklet)

3.4.4. A oktatók, kutatók K+F tevékenységei, teljesítményei

A kar kettős arcát kifejezendő nem csak a kutatási tevékenységet reprezentáló publikációkról gyűjtöttünk adatokat, hanem az oktatók építész tervezői alkotásait is számba vettük. A publikációk és alkotások felsorolása a kumulált érték. Az alkotások között csak a jelentősebb tervezési munkákat említjük, a műszaki szakértéseket, tanulmányokat nem soroltuk ide. (Adatok a BME PA adatbázisból, lásd a 2.2 fejezetben!) A szakma tudományos, művészeti teljesítményének mérése nem megoldott. Amíg a tudományos pontok viszonylag szabályozott rendszerben szerezhetők meg, addig a művészeti teljesítményre nincsenek általános érvényű szabályok. Emiatt a Kar a hivatalos méréseken rendre a valós teljesítményhez képest gyengébben szerepel. Az is igaz, hogy az építészeti alkotómunka az utóbbi években a szakma és az építőipar válsága miatt szintén visszafogottabb a korábbiaknál.

3.4.5. A oktatók, kutatók szakmai-közéleti tevékenysége

A karon ennek felmérését elvégeztük, aminek táblázatba foglalt eredményeit alább közöljük.

A kar oktatóinak kiterjedt szakmai-közéleti kapcsolatait jól jellemzi azok sokfélesége. Szakmai szervezetekben, kamarákban van tagsági viszonyuk, és néhányan ezekben vezető tisztségeket töltenek be. Ilyenek az országos illetőségű átfogó tudományos és szakmai szervezetek, mint a Magyar Tudományos Akadémia, MÉK, MÉSZ, ÉTE, MTA Építészettudományi Bizottság, MAB bizottsági és szakértői munka; valamint a szűkebb szakmákat és műszaki területeket felölelő szakmai szervezetek, mint pl. a Zöldtetőépítők Országos Szövetsége (ZÉOSZ), Szilikátipari Tudományos Egyesület (SZTE). Jelentős nemzetközi szakmai szervezetekben is szerepet kaptunk: International Föderation der Dachdeckerhandwerk (IFD – 2005-2008 közötti elnök), Europäische Föderation der Bauwerksbegrünung (EFB – vezetőségi tag),

ICOMOS-tagság (a műemlékvédelem területén). Egy másik fontos tevékenysége oktatóinknak az egyes önkormányzati főépítészek mellett működő tervtanácsokban való részvétel, továbbá a más építészképző intézmények diplomabizottságaiban való részvételt is meg kell említeni.

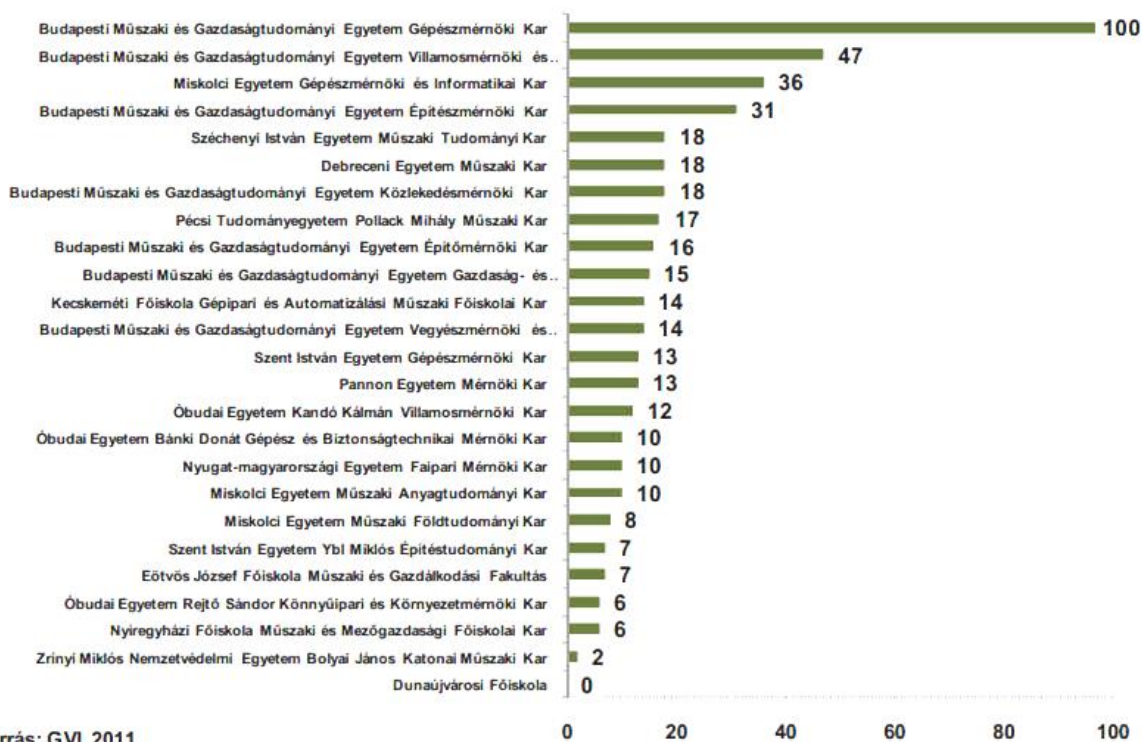
19. sz. táblázat – Oktatók, kutatók szakmai-közéleti tevékenysége

Tanszék / év	2009	2010	2011	2012	2013	Σ
Építéskivitelezési és Szervezési	16	16	16	16	16	80
Építészeti Ábrázolás	6	6	7	7	9	35
Építészettörténeti és Műemléki	43	41	46	67	59	256
Épületenergetikai és Épületgépészeti	16	16	16	16	16	80
Épületszerkezetani	23	23	22	23	24	115
Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési	18	19	18	17	17	89
Középülettervezési	52	49	53	48	50	252
Lakóépülettervezési	31	31	31	31	31	155
Rajzi és Formaismereti	33	33	33	29	30	158
Szilárdságtani és Tartószerkezeti	22	25	31	36	33	147
Urbanisztika	18	18	18	27	27	108
Kar összesen	278	277	291	317	312	1475

3.4.6. A Kar szakmai műhelyei tevékenységeinek hazai elismertsége, színvonala

Kar az építész és mérnöki szakma jeles képviselőit tudhatja oktatói között. Sajátos helyzet, hogy elméleti matematikai téren érték el az egyik legkiválóbb tudományos eredményünket (Gömböc), de emellett építészeti alkotások és tudományos eredmények mutatják sokszínűségünket. 2012-ben A Magyar Épületgépészek Napján az Odoo megkapta „Az Épületgépészetért Díjat” és Junior Prima Díjat kapott építészet és környezettudatosság kategóriában.

A GVI kutatási eredményei szerint a versenyszféra értékelése az ország harmadik legnagyobb presztízsű műszaki karaként szerepeltünk 2008-ban, kimagasló, 74%-os értékkel. A potenciális foglalkoztatók és multinacionális cégek esetében is hasonló helyen szerepeltünk, noha a minket követő karokkal szemben a különbség csökkent ebben a körben. Ennek oka, hogy az építészek foglalkoztóinak kicsi százaléka kerül ki ebből a körből. További anomália az országos és az aktuális (potenciális) foglalkoztatók véleménye közötti szignifikáns különbség (74-51%) mely a gazdasági körülmények miatt is lehet jelentősen más megítélésű (Lásd: 1. ábra. 17. oldal). A számok a hagyomány magas elismertségét bizonyítják. 2011-ben egy helyet hátra csúsztunk, de még mindig a negyedik helyen vagyunk, jelentős előnnyel a minket követőkhöz képest. A harmadik helyet egy informatikai kar vette át. Ezt az átrendeződést a jelenlegi gazdasági helyzet okozhatja, a kurrens szakmák érdeklődést váltanak ki, míg a gyengélkedő területek kevésbé frekvenciáltak. Ezt annak fényében állíthatjuk, hogy szinte minden szakma jelentősen visszaesett, csak a BME Gépészmérnöki Kar maradt töretlen értékkelésű, míg mindenki más legalább 40-50%-át elveszítette 2008-as presztízsindexének.

forrás: GVI 2011

5. ábra. A GVI 2011-es kutatásának grafikonja – Műszaki karok országos presztízsszám értékei (Vesd össze az 1. ábrával, 15. old.)

3.4.7. A Kar szakmai műhelyei tevékenységeinek hazai, nemzetközi kapcsolatai

A karon rendkívül sokrétű és kiterjedt külső kapcsolati rendszer térképezhető fel. Jellemzően szakmai szervezetekkel keresik a kar tanszékei a kapcsolatokat mind belföldön, mind külföldön. Tanszékeink rendre a hazai szakmai közélet vezető erejének tekinthetők. A külföldi kapcsolatok túlnyomó többsége oktatási intézmény, egyetem, ill. szakmai szervezet.

3.4.7.1. Építészeti Ábrázolás Tanszék

A tanszék munkatársai intenzív szakmai kapcsolatot tartanak az ország műszaki felsőoktatási intézményeinek alapképzést (ábrázoló geometria) nyújtó intézményeivel, előadást tartanak: Nyugat-Magyarországi Egyetem, Matematikai Intézet (Sopron); BME Matematika Intézet, Geometria Tanszék (Budapest); Miskolci Egyetem, Gépészmérnöki és Informatikai Kar, Matematikai Intézet (Miskolc); Debreceni Egyetem, Komputergrafika és Képfeldolgozás Tanszék (Debrecen); Pécsi Tudományegyetem, Alkalmazott Matematika Tanszék (Pécs). A tanszék több dolgozója tagja a Konstruktív Geometria Egyesületnek, részt vesznek a Magyar Szabvány Bizottságban, az Igazságügyi Szakértői Kamarában, valamint a Magyar Mérnöki Kamarában.

Európai Unió projekt kapcsán: Knowsley Metropolitan Borough Council, Nagy-Britannia; PRISMA Center for Development Studies, Görögország; Liverpool John Moores University, School of the Built Environment, Nagy-Britannia; European Council of Town Planners (ECTP), Nagy-Britannia; Municipality of Agia Varvara in the Prefecture of Athens, Görögország; University of Thessaly, Department of Planning and Regional Development, Görögország; Hogeschool voor Wetenschap & Kunst Sint Lucas Architectuur, Belgium. További külföldi egyetemi kapcsolataink: Johann Kepler Universität, Linz (JKU), Institut für Datenverarbeitung in den Sozial- und Wirtschaftswissenschaften, Linz, Ausztria; CTU (Czech

Technical University), Faculty of Architecture (Prága, Csehország)

3.4.7.2. Építéskivitelezési tanszék

Grazi Műszaki Egyetem, Építéskivitelezési Tanszék (TU Graz; Institut für Baubetrieb und Bauwirtschaft). Zágrábi Egyetem (Sveucilista u Zagrebu), ESSEC MBA programmes, Magyar Építész Kamara Közbeszerzési Bizottság, Open House International szerkesztő bizottság, TU Wien

3.4.7.3. Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Képviselteti magát: az ICOMOS, a COST, a KÖH, az Építészkamara bizottságaiban az MTA Építészettörténeti, Építészetelméleti és Műemléki Bizottságában MTA Építészettörténeti, Építészetelméleti és Műemléki Állandó Bizottsága (2008-13), MTA Építészettudományi Bizottság (2012-13).

Kapcsolatokat tart fenn: ERASMUS – olasz: Torino, Milano, Firenze, Róma, Nápoly; német: Dresden, portugál: Porto, Budapest Főváros Levéltára, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Művészettörténeti Intézet, Hudec Kulturális Alapítvány, Magyar Építész Kamara (2008-13), Magyar Építőművészek Szövetsége, Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség, EAAE (European Association of Architectural Education), Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., KÖH (2008-2012), Nemzeti Vagyonkezelő (2013), Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ (2013), Romualdo del Bianco Alapítvány Firenze; Sapienza University of Rome (2008-13), Károlyi József Alapítvány, Fehérvár-surgó, Firenze, Centre International d'Études des Patrimoines Culturels en Charolais-Brionnais (Franciaország, 2008-13), ERASMUS Lisabon Porto, Torino, Trieste, Firenze, Róma La Sapienza, Politecnico di Milano, TU Delft, TU München Institut für Baugeschichte, Kunstgeschichte und Restaurierung, Bamberg Institut für Archäologie und Denkmalkunde, TU Dresden Institut für Baugeschichte, Architekturtheorie und Denkmalpflege, TH Karlsruhe; Raymond Lemaire International Centre for Conservation Leuven; University of York Centre for Conservation Studies; Römisch-Germanische Kommission (DAI) Frankfurt, École d'Architecture marseille-Luminy, École d'Archi de Lyon, Segovia IE University, HTW Dresden, HEPIA Svájc, TU Cluj-Napoca.

3.4.7.4. Épületszerkezzetani Tanszék

UIA (International Union of Architecture) High-Tech munkabizottság, CIB (International Council For Research And Innovation For Building And Construction), COST, Environmental Design in University Curricula and Architectural Training in Europe (EDUCATE): University of Nottingham UK, Architectural Association School of Architecture UK, Université Catholique de Louvain, Universität München, Università degli Studi di Roma La Sapienza – Department ITACA, Seminario de Arquitectura y Medioambiente Barcelona, West Midland University of Switzerland, CTU Prague, Faculty of Civil Engineering; Pozsonyi Egyetem, Kolozsvári Egyetem, The European Network of Heads of Schools of Architecture (ENHSA), EAAE (European Association of Architectural Education), WTA, Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság, MTA Köztestülete, MTA Építészettudományi Bizottsága, MTA Építéstudományi Bizottság vezetése, ÉTE alelnökség, épületszerkezzetani konferenciák szervezése (tanszékek között évente; Alaprajz, Metszet, Műegytemi saját, TFH), Magyar Szabványügyi Testület, ÉMI, kb. 30 szerkezzetgyártó, kivitelező céggel intenzív munkakapcsolat. Munkatársaik tagjai az Építész Kamarának, a Magyar Mérnöki Kamarának, az Építéstudományi Egyesületnek, az Igazságügyi Szakértői Kamarának, ÉMSZ-nek, METESZ-nek, ÉTE-nek, MAPASZ-nak, OPAKFI-nak.

3.4.7.5. Épületenergetikai és Épületgépészeti Tanszék

Pozsonyi Műszaki Egyetem, Temesvári Műszaki Egyetem, Kassai Műszaki Egyetem, Prágai Műszaki Egyetem (CTU), Ljubljani Műszaki Egyetem, Zágrábi Műszaki Egyetem, Rijekai Egyetem – Műszaki Kar, Szabadkai Műszaki Egyetem, Burgenlandi Alkalmazott Tudományok Egyeteme – Pinkafeldi Campus, Erdélyi Tudományegyetem – Kolozsvár, Dániai Műszaki Egyetem, Münchener Műszaki Egyetem, Cardiffi Egyetem, Brunel University (London), Marseille-i Építészeti Egyetem, La Rochaille-i Egyetem, Torino Műszaki Egyetem, Rigai Műszaki Egyetem, REHVA (Európai Épületgépész Egyesületek Szövetsége), ASHRAE (Amerikai Épületgépész Mérnökök Szövetsége)

3.4.7.6. Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

ETSA Madrid (Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Madrid), ERASMUS IP-ben részvétel: Humboldt-Universität zu Berlin – Institut für Archäologie, Universität zu Köln – Archäologisches Institut, University of Pécs – Archaeological Institute, Loránd Eötvös University – Institute of Geophysics, Babeş-Bolyai University Cluj – Archaeological Institute, Fachhochschule Erfurt – Fachrichtung Konservierung/Restaurierung. Együttműködés: ETH Zürich, TUWien, Bauhaus-Universität Weimar, Università degli studi di Napoli Federico II, University Strathclyde Glasgow, Universität der Künste Berlin. Oktatói mobilitás: Ecole Nationale Supérieure d'Architecture de Grenoble.

3.4.7.7. Középülettervezési Tanszék

Külföldi kapcsolatok: Politecnico di Bari, Facolta di Architettura, École Nationale Supérieure d'Architecture de Marseille –Luminy, École Nationale Supérieure d'Architecture de Lyon, École Nationale Supérieure d'Architecture de Nancy, École Nationale Supérieure d'Architecture de Clermont-Ferrand, École Nationale Supérieure d'Architecture de Toulouse, École Nationale Supérieure d'Architecture de Lille, École Nationale Supérieure d'Architecture de Bretagne, École Nationale Supérieure d'Architecture de Strasbourg, École Nationale Supérieure d'Architecture de Grenoble, École Nationale Supérieure d'Architecture de Saint Étienne, École Nationale Supérieure d'Architecture de Paris – La Villette, École Nationale Supérieure d'Architecture de Paris – Malaquais, INSA de Strasbourg Département Architecture, Politecnico di Bari Dipartimento di Scienze dell'Ingegneria Civile e dell'Architettura, ETH Zürich, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitektura; CTU Prague, Technical University of Cluj-Napoca.

Kapcsolatok hazai egyetemekkel, szakmai szervezetekkel (diplomabizottsági tagság, vendég-előadások): Szent István Egyetem Ybl Főiskolai Kar, Győri Széchenyi István Egyetem, Moholy Művészeti Egyetem, Soproni Egyetem AMI, Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar – Pécsi Tudományegyetem; Debreceni Egyetem, Budapesti Corvinus Egyetem, Gödöllői Egyetem.

A tanszék munkatársai előadásokat tartanak szakmai konferenciákon, a tanszék együttműködési megállapodásokat köt kerületi és városi önkormányzatokkal, hallgatói tervek és tanulmányok készítésére.

3.4.7.8. Rajzi és Formaismereti Tanszék

Műemlékek Állami Gondnoksága (MAG), Magyar Képzőművészeti Egyetem, McDaniel College Budapest, Babeş Bolyai Tudományegyetem, Erdély, Ion Mincu Egyetem.

3.4.7.9. Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék

Jelenleg a tanszéknek az álabbi intézményekkel van közvetlen kapcsolata, amely közös publikációkban, meghívásokban, együttműködésekben tükröződik: Stanford University, USA;

Cornell University, USA; Princeton University, USA; University of Cambridge, UK.

3.4.7.10. Urbanisztika Tanszék

Hazai kapcsolatok: Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatalának Főépítész Hivatala, Budapest Közlekedési Központ, BFVT, kerületi önkormányzatok, RÉV8, BME GTK, ELTE Atelier, Budapesti Corvinus Egyetem Tájépítészeti Kar, MTA Településtudományi Bizottság, MTA Regionális Kutatóközpontok, MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ, tervezőirodák, Budapest Kör, Kortárs Építészeti Központ, FUGA, stb.

Nemzetközi kapcsolatok: COST TU1203, URBACT Re-Block projekt, Erasmus IP: ETSAB Barcelona – Politecnico di Milano, Erasmus IP: Pozsony – Krakkó – Ljubljana, REA – francia és közép-európai építészkolák szervezete (Baku, Bordeaux, Bukarest, Grenoble, Jerevan, Lille, Lodz, Marseille, Moszkva, Odessza, Pozsony, Rouen, Toulouse, Wroclaw), Francia Intézet, ESSEC, Athens Program, stb.

3.4.8. Oktatás hallgatói véleményezése

Az Oktatás Hallgatói Véleményezésének elődje, az Oktatók Hallgatói Véleményezése egyetemi szinten az 1999/2000. tanév óta működik a BME-n. Azóta egységes egyetemi véleményezési rendszer működik minden karon, melyet az OHV Szabályzata határoz meg. A véleményezési rendszer szervesen illeszkedik az egyetem minőségbiztosítási rendszerébe, melynek során az oktatást az igénybe vevők belülről értékelik. A 2006/2007-es tanév óta a kérdőívek kitöltése interneten, a NEPTUN rendszeren belül történik, a vonatkozó szabályzat 2007-es módosítása óta a kérdőívek kitöltése elvileg kötelező, de továbbra is anonim. Célja:

- az oktatók és oktatásszervezők számára visszajelzés munkájuk fogadtatásáról, megítéléséről, egyéni fejlődésük segítése,
- a tantárgy- és tantervfejlesztés támogatása,
- hozzájárulás az egyetem minőségbiztosítási rendszeréhez,
- a Humánpolitikai Szabályzatban, az Oktatói, Kutatói Követelményrendszer Szabályzatában rögzített alkalmassági feltételek előírásaihoz kapcsolódva az álláspályázatok elbírálásának, ill. a követelmények folyamatos teljesítésének ellenőrzéséhez támpontok nyújtása,
- a hallgatók tanárválasztásának segítése.

A Oktatás Hallgatói Véleményezésének adatbázisát a BME Diákközpont kezeli. Az Egyetemi Hallgatói Képviselőlet által kiadott, 2000 példányszámban megjelenő Műhely újság félévről félévre több oldalt szentel az eredmények értékelésének, illetve az esetleges anomáliák bemutatásának. Karunkon a Kari Hallgatói Képviselőlet által kiadott Kari Papír című, 1000 példányszámban megjelenő információs lap kari szintű részletességgel mutatja be a véleményezés eredményeit. Fontosságát mutatja, hogy 2008-ban a Kari Hallgatói Képviselőlet díjat alapított a véleményezési rendszerben kiemelkedő eredményt felmutató oktatók számára.

A docensi, illetve egyetemi tanári álláspályázatokat véleményező bizottságok állandó meghívottjai a Kari Hallgatói Képviselőlet delegáltjai, feladatuk többek között az Oktatás Hallgatói Véleményezése eredményeinek adott személyre vonatkozó prezentálása, és a hallgatói vélemények kifejtése a döntések körültekintőbb meghozatala érdekében.

3.4.9. Összefoglaló megállapítások, fejlesztési elképzelések

A Kar oktató és kutató gárdája jól képzett és elkötelezett, nagy a tudományos és művészeti minősítésük aránya, a kutatási és szakmai eredmények több csatornán keresztül beépülnek az oktatásba. A Kar oktatói saját tudományos és szakmai területük meghatározó egyéniségei, alkotó munkájuk és publikációs tevékenységük kiemelkedő, jelentős részük részt vesz a

szakmai közéletben is. Karunk elismertségét jelzik a rendkívül kiterjedt szakmai és nemzetközi kapcsolatok, a nagy nemzetközi projektekből való egyre gyakoribb megjelenésünk.

Az oktatás aktuális és stratégiai kérdéseit az arra hivatott bizottságokon kívül félévértékelő értekezleteken vitatják meg az érintettek. Az oktatók és kutatók teljesítményének vezetői értékelésére két évente sor kerül. A feladatokat a munkaköri leírások jól rögzítik. Az oktatás hallgatói véleményezését a tanszékvezetők az oktatók értékelése során figyelembe veszik.

A Kar két doktori iskolája országos szinten is a szakma szellemi központjai, egyben az oktatói utánpótlás legfontosabb intézményei.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

3.5.1. Ingatlanállomány, ingatlangazdálkodás

A Kar mind a 11 tanszéke, illetve tantermei és oktatása a Központi épület II. és III. emeletén található, két tanszéknek vannak területei más épületben. Az egyetem ingatlangazdálkodási terve alapján az ÉL (Építőipari Labor) épület egy részét Sportcentrummá alakították, ezért három laboratóriumnak költöznie kellett: a Tartószerkezeti az ÉL épületen belül kapott új helyet, az Épületfizikai bekerült a K épületbe, az Épületakusztikai labor a DCs épületbe került. A költözés szerencsésen egybeesett a kutatóegyetemi program műszerfejlesztési lehetőségével, így az új helyen a laborok megújult felszereléssel nyílhattak meg.

Az ingatlangazdálkodást, az egész épületet érintő intézkedéseket, felújítási tevékenységeket egyetemi szinten tervezik és koordinálják, míg a tanszékek és tantermek felújítása kari hatáskörbe tartozik. A központi épület rekonstrukciója folyamatosan zajlik: a korábbi alap megerősítések után a tetőfelújítás különböző fázisait végzik, legutóbb az életveszélyessé vált északi homlokzat részleges felújítására is sor került. A mostani tanévben a K épület II. emeletének összes folyosója felújításra kerül: falon kívüli kábelek eltüntetése, világítás felújítása, festés, vitrinek felújítása, ill. cseréje.

Kari központi felújítások

Az Egyetemi ingatlangazdálkodási tervnek megfelelően az Építészeti Ábrázolás Tanszék az első emeletről az épület északkeleti sarkába, a második emeletre került, az Épületenergetikai és Épületgépészeti Tanszék új büfének helyet adva a hármaskor (északnyugati) folyosóra költözött. Az Építészeti Ábrázolás Tanszék mellett a Duna felőli oldalon egy magán adomány támogatásával három új, számítógépekkel világszínvonalon felszerelt tantermet alakítottunk ki, további hármat általános tanteremként. A MAFC egykori helyegcsoportját egybenyitva a központi rizalit északi tornya alatt egy kari reprezentatív kiselőadó-klubtermet hoztunk létre, ami a kar szakmai életének, rendezvényeinek egyik fő tere lett. A harmadik emeleten felújítottunk hét gyakorlati termet, és kialakítottuk az új épületfizikai labort. Korábbi leválasztásoktól megtisztítva teljesen felújítottuk a Rajzi Tanszék egyik rajztermét. A második emeleten felújítottuk nagy előadó termünket (K.275), melynek bútorzata is történelmi helyreállítást kapott, és megújult a szellőző-klímagépészete. A kari termék felújításával párhuzamosan az évtizedek óta a folyosón bódé jelleggel éktelenkedő büfé megfelelő elhelyezést kapott, és a folyosók is megújultak, ill. a tanév folyamán felújításra kerülnek. A második emeleten az aula körüli folyosók megépítés óta hiányzó kerámia lábazatait elkészítettük, és körben 25 db saját tervezésű és készítésű 6 személyes asztalt helyeztünk el elektromos és WiFi csatlakozási lehetőséggel. Efölött a harmadik emeleten tantermek elbontásával helyreállítottuk a körbejárható folyosót, és itt is hasonló, munkára, és a szabadidő értelmes eltöltésére alkalmas helyet alakítottunk ki a hallgatók számára, ami nagyon népszerű a hallgatóság körében. Egyidejűleg összesen mintegy 180 hallgató tud ezzel a lehetőséggel élni.

A kari felújításokat elsősorban saját bevételből, valamint az ingatlanfejlesztésre és racionaliz-

zálásra szánt egyetemi hozzájárulásból, a gyakorlati termek esetében jelentős részben szakképzési hozzájárulásból fedeztük.

Ezzel párhuzamosan futottak a tanszékek saját bevételeiből származó tanszéki belső felújítások, és megújult a Kar Dékáni Hivatala. Kisebb-nagyobb felújítások voltak az Építésztörténeti, az Építéskivitelezési, az Épületszerkezet-tani, a Lakóépülettervezési, a Középülettervezési, a Szilárdságtani és az Urbanisztika Tanszéken is. A Kar ebben az időszakban ingatlan beruházásra több mint félmilliárd forintot költött – sajnos azonban ez a lehetőség 2013-ra gyakorlatilag megszűnt. A felújításokban nagy szerepet kapott az újonnan létrehozott és felszerelt asztalos és modellező műhely. A Kar folyamatosan karbantartja helyiségeit, cseréli elöregedő oktatástechnikai berendezéseit.

20. sz. táblázat – Kari ingatlan-beruházásokkal érintett területek és a ráfordítások

		2009	2010	2011	2012	2013
saját terület összesen	m ²	6930	7086	7629	8361	8228
ingatlan beruházás	eFt	25 885	199 806	133 526	167 955	840

3.5.2. Hallgatói támogató szolgálatok

3.5.2.1. A hallgatói tanácsadás szerkezete, tartalma és működése

Az Egyetemen működő Támpont Iroda a BME Diákközpont tanulmányi tanácsadással, külföldi ösztöndíjakkal, érzék- és mozgásszervi fogyatékos hallgatók segítségével és juttatástérítési ügyekkel foglalkozó irodájának neve. Céljuk, hogy minél biztonságosabb környezetet teremtsenek a felvételizők és a hallgatók számára, elsősorban a nekik szóló tájékoztatás rendszerének kialakításával és fenntartásával, másodsorban az egyéni problémahelyzetekben igénybe vehető segítségnyújtással, harmadsorban pedig ingyenes szolgáltatások működtetésével.

A kari Hallgatói Képviselőtől keresztül sok hasznos tanulmányi és egyéb információ jut el hallgatóinkhoz. A HK tagokból, tanszéki demonstrátorokból álló mentor „szervezet” alakult, hogy segítse az elsősök beilleszkedését és tanulmányaik eredményes folytatását. A különböző szemeszterekben számos rendezvénnyel igyekszünk az első éves hallgatóinkat közösséggé kövacsolni, pl.: gólyatáborral, regisztrációs heti programokkal, a rajzi hét szakmai programjával, gólyabállal stb. Emellett minden tankörhöz tartozik két-két mentor, aki személyesen tartja az elsősökkel a kapcsolatot, és akikkel bármilyen problémával fordulni lehet. Felsőbb éve-seinknek elsősorban az Építész Napok, ill. a kötetlenebb formájú szakmai munkát jelentő Alkotó hetek adnak lehetőséget a közösség formálásában.

3.5.2.2. Könyvtári szolgáltatás

A tanszékeken mindenütt található könyvtár. Ezek könyv- és folyóirat-állományának hozzáférhetőségét megbízott, esetenként részidős foglalkoztatású könyvtárosok biztosítják. Két nagy állományú és értékes (muzeális) ritkasággal is büszkélkedő könyvtárunkban szakképzett, diplomás, főállású könyvtáros áll a hallgatók és kutatók rendelkezésére. Eredménynek kell elkönyvelnünk, hogy a szűkülő anyagi keretek között is számottevő gyarapodást ért el a kari könyvállomány az utóbbi években (172 db könyv/év), ami mennyiségét tekintve csak évi 0,24%, de az értékbeli gyarapodást tekintve 20%. Igaz, ez a tizenegyből elsősorban három tanszék könyvtárának az erőfeszítésein alapul (Építésztörténeti és Műemléki, Urbanisztika és Középülettervezési, s mellettük az utóbbi években a Lakóépülettervezési Tanszék). A Kar minőség iránti elkötelezettségét jelzi, hogy növekszik a folyóirat és könyvbeszerzésekre fordított összeg, mely csaknem 11 mFt volt 2009-óta.

21. sz. táblázat – Kari könyvtári állomány gyarapodása

	Könyv db	ár	Folyóirat db	ár
2005	149	570 638	34	1 149 411
2006	197	757 423	31	1 123 875
2007	172	775 354	34	1 273 954
2008	258	1 586 169	30	1 257 130
2009	177	971 718	33	1 714 098
2010	127	640 027	31	1 618 654
2011	163	611 439	32	2 203 746
2012	221	1 072 595	32	2 063 783
összesen (4 év):	688	3 295 779	128	7 600 281

3.5.2.3. Idegen nyelvi képzés biztosítása

Nyelvtanulás és nyelvtudás területén karunk az első helyen áll a BME-n. Ezt a végzett hallgatók közötti felmérésekben elért jó helyezés is igazolja. A Karon angol nyelven is folyik képzés mind graduális, mind részképzéses hallgatók számára. Az immár hagyományosnak tekinthető angol nyelvű képzésben mintegy 100 fős létszámmal vesznek részt hallgatók, jórészt a Közel-Kelet, illetve a Mediterráneum térségéből. A nyelvi és beilleszkedési nehézségek, illetve a képzés tükör-jellege miatti magas elvárások miatt az ötéves képzés időtartama általában jelentősen meghosszabbodik. A ERASMUS képzés keretében évente mintegy 60-70 magyar hallgatónk utazik külföldre, ugyanakkor 50-60 külföldi hallgató érkezik Budapestre, az európai egyetemek jelentős részét reprezentálva. Igen fontos kapcsolattartási lehetőség, nyelvi és kompetenciabéli fejlődés az oktatóinknak is az intenzív részvételünk a különféle részképzésekben. A 2013-14-es tanévben karunk mintegy 40 brazil hallgatót fogadott a Magyar Rektori Konferencia által gondozott és a brazil kormány által alapított „Science without Borders” program keretében.

3.5.2.4. Sportolási, rekreációs, egészségmegőrző lehetőségek

Hallgatóink rendszeres testnevelés-oktatásban részesülnek négy szemeszteren keresztül, kötelező kritériumtárgyak keretében. Jelentős oktatási leterheltségük mellett részt vesznek a Testnevelési Központ által szervezett sportrendezvényeken is. Mindehhez az egyetem biztosít létesítményeket.

3.5.2.5. Öntevékeny közművelődési lehetőségek biztosítása

Az öntevékeny lehetőségek hagyományosan a kari kollégium köré szerveződnek. Itt működik a nagy hagyományokat folytató Bercsényi Építész Szakkollégium, az Építész Klub, melynek tagjai építészettel kapcsolatos programokat szerveznek, a Bercsényi Zöldkör, a Makett kör, a Számítástechnikai Kör, a Fotóköri, a Képkocka videó kör, Közönséges Vetítés néven filmklub, és a szabadidő értelmes eltöltésében segítő sport (Mászó kör, Bringakör, Sportkör, Kondi kör) és egyéb (pl. Főzőkör, Szitakör) programokat biztosító öntevékeny szervezetek.

3.6. Belső információs rendszer

A belső információk a vezetők és vezető testületek körlevelei, tájékoztatói útján, valamint a honlap belső (egyetemi hozzáférésű) oldalain át jutnak el a tanszékekre, illetve az alkalmazottakhoz és a hallgatókhoz. A hallgatók tájékoztatásában a Neptun rendszer és a kari HK információs csatornái is nagy szerepet játszanak. A tájékoztatásra a Kar kihasználja a tanszéki értekezleteket, a Kari Tanács üléseit, és az évente egy-két alkalommal tartott kari fórumokat. Az

információs rendszert a Kar és a tanszékek honlapjai funkcióinak fejlesztésével kívánja elsősorban javítani. Az információs rendszer naprakészségét még nem értük el minden téren. A határidők betartásával és szabályozott, tervszerű kommunikációval mindez megoldható. Azonban a releváns oktatási adatok mérése csak bizonyos területeken rendszeres (pl. felvételi adatok). Megalkotásra vár a működés többi területén is a rendszeres teljesítménymérés és az adatok rendszerszerű értékelése.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása

A Kar a középiskolásokat a honlapon, kiadványok, és az oktatás teljes spektrumát bemutató Évkönyvek segítségével, oktatók és egyetemi hallgatóink középiskolákban tett látogatásai alkalmával, oktatási kiállításokon, illetve az egyetemen szervezett nyílt napokon tájékoztatja. A változásokról, eredményekről rendszeresen jelentet meg közleményeket. Figyelemmel kíséri és adatszolgáltatással segíti a tömegtájékoztatás médiumainak a felsőoktatással és a karral kapcsolatos tevékenységét.

A nyilvánosság tájékoztatása elsősorban a kari honlap továbbfejlesztésével javítható. Szinte minden tanszék megújította honlapját az elmúlt négy évben, ahogy a kari honlap is megújult, feltöltése folyamatos. Szinte minden tanszék működtet hallgatói információs rendszert, és a gyors tájékoztatás érdekében igénybe vesz informális internetes csatornákat. Több tanszéknek van saját Facebook profilja, és a kar is próbálkozik ezzel, elsősorban az érdeklődő középiskolásokkal való kapcsolattartás céljából.

1. sz. táblázat – Hallgatói adatok

Év	Képzés típusa	HALLGATÓK LÉTSZÁMA				VÉGZETT HALLGATÓK SZÁMA			
		TELJES IDEJŰ KÉPZÉSBEN		RÉSZIDEJŰ KÉPZÉSBEN		TELJES IDEJŰ KÉPZÉSBEN		RÉSZIDEJŰ KÉPZÉSBEN	
		első évfolyam	összes évfolyam <i>aktív (régi/új)</i> <i>passzív (régi/új)</i>	első évfolyam	összes évfolyam <i>aktív (régi/új)</i> <i>passzív (régi/új)</i>	záróvizsgát/ doktori szigorlatot tett <i>(régi/új)</i> <i>(PhD/DLA)</i>	oklevelet szerzett <i>(régi/új)</i> <i>(PhD/DLA)</i>	záróvizsgát/ doktori szigorlatot tett <i>(régi/új)</i> <i>(PhD/DLA)</i>	oklevelet szerzett <i>(régi/új)</i> <i>(PhD/DLA)</i>
2009	alapképzés	103	198			3	3		
			11						
	mesterképzés	53	55			5	5		
			8						
	osztatlan képzés	178	1303 (750/553)		84 (0/84)	201	229	18	28
			51 (38/13)		9 (0/9)				
	szakirányú tk.			51	214			60	46
				3					
doktori képzés	10	27	2	12	18	1			
		5		3			(5/13)	(1/0)	
összesen	344	1583	53	310	227	239	78	74	
		75		15					
2010	alapképzés	96	223			1	1		
			11						
	mesterképzés	42	71			13	12		
			8						
	osztatlan képzés	196	1254 (523/731)		50	216	218	35	30
			41 (22/19)		4				
	szakirányú tk.			65	97			48	72
				0					
doktori képzés	19	31	4	4	20	6			
		7		1			(7/13)	(4/2)	
összesen	353	1579	69	151	250	237	83	102	
		67		5					

Év	Képzés típusa	HALLGATÓK LÉTSZÁMA				VÉGZETT HALLGATÓK SZÁMA			
		TELJES IDEJŰ KÉPZÉSBEN		RÉSZIDEJŰ KÉPZÉSBEN		TELJES IDEJŰ KÉPZÉSBEN		RÉSZIDEJŰ KÉPZÉSBEN	
		első évfolyam	összes évfolyam <i>aktív (régi/új)</i> <i>passzív (régi/új)</i>	első évfolyam	összes évfolyam <i>aktív (régi/új)</i> <i>passzív (régi/új)</i>	záróvizsgát/ doktori szigorlatot tett <i>(régi/új)</i> <i>(PhD/DLA)</i>	oklevelet szerzett <i>(régi/új)</i> <i>(PhD/DLA)</i>	záróvizsgát/ doktori szigorlatot tett <i>(régi/új)</i> <i>(PhD/DLA)</i>	oklevelet szerzett <i>(régi/új)</i> <i>(PhD/DLA)</i>
2011	alapképzés	113	227			14	12		
			15						
	mesterképzés	71	70			9	9		
			12						
	osztatlan képzés	200	1174 (265/909)		84 (0/84)	250	243	20	19
			501 (19/31)		9 (0/9)				
	szakirányú tk.			45	214			127	118
				3					
doktori képzés	8	43		12	11	3			
		8		3			(5/63)	(1/2)	
összesen	392	1514	45	310	284	267	147	137	
		85		15					
2012	alapképzés	97	245			8	8		
			23						
	mesterképzés	70	82			15	15		
			8						
	osztatlan képzés	179	1116 (123/993)		50	202	201	10	10
			61 (10/51)		4				
	szakirányú tk.			45	97			67	79
				0					
doktori képzés	7	39		4	9	6			
		8		1			(3/6)	(2/4)	
összesen	353	1482	45	151	244	230	77	89	
		100		5					

Év	Képzés típusa	HALLGATÓK LÉTSZÁMA				VÉGZETT HALLGATÓK SZÁMA				
		TELJES IDEJŰ KÉPZÉSBEN		RÉSZIDEJŰ KÉPZÉSBEN		TELJES IDEJŰ KÉPZÉSBEN		RÉSZIDEJŰ KÉPZÉSBEN		
		első évfolyam	összes évfolyam <i>aktív (régi/új)</i> <i>passzív (régi/új)</i>	első évfolyam	összes évfolyam <i>aktív (régi/új)</i> <i>passzív (régi/új)</i>	záróvizsgát/ doktori szigorlatot tett <i>(régi/új)</i> <i>(PhD/DLA)</i>	oklevelet szerzett <i>(régi/új)</i> <i>(PhD/DLA)</i>	záróvizsgát/ doktori szigorlatot tett <i>(régi/új)</i> <i>(PhD/DLA)</i>	oklevelet szerzett <i>(régi/új)</i> <i>(PhD/DLA)</i>	
2013	alapképzés	91	245			13	12			
			24							
	mesterképzés	60	84			16	16			
			9							
	osztatlan képzés	182	1106 (55/1051)			3	196	191	5	6
			53 (5/48)							
szakirányú tk.			45		85			47	48	
										9
doktori képzés	19	23			14	6				
		3								(8/63)
összesen	352	1458	45		88	229	225	52	54	
		89								10
2009-2013	alapképzés	500	1138			39	36			
			84							
	mesterképzés	296	362			58	57			
			45							
	osztatlan képzés	935	5953(1716/4237)			84 (0/84)	1074	1082	88	93
			256 (94/162)							
szakirányú tk.			251		214			349	363	
										3
doktori képzés	63	163		6	12	72	22			
		31								3
összesen	1794	7616	257		310	1243	1197	437	456	
		416								15

2. sz. táblázat – Oktatói adatok

FOI hez tartozás	minősítettség	MUNKAKÖR								
		egyetemi tanár	egyetemi docens	főiskolai tanár	főiskolai docens	adjunktus	tanársegéd	kutató	egyéb	összesen
AT Teljes munkaidős, munkaviszony, ill. közalkalmazotti jogviszony	MTA rend. tag	3	–	–	–	–	–	–	–	3
	MTA lev. tag	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	MTA doktora	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	CSc	1	5	–	–	–	–	–	–	6
	PhD	1	22	–	–	11	1	–	–	35
	DLA	5	21	–	–	13	1	–	–	40
	nem minősített	–	–	–	–	11	18	10	47	86
AT összesen		10	48	–	–	35	20	10	47	170
AE¹ Részmunkaidőben munkaviszony, ill. közalkalmazotti jogviszony	MTA rend. tag	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	MTA lev. tag	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	MTA doktora	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	CSc	–	1	–	–	–	–	–	–	1
	PhD	–	1	–	–	3	–	–	–	4
	DLA	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	nem minősített	–	–	–	–	1	3	–	11	15
AE¹ összesen		–	2	–	–	4	3	–	11	20
AE² Egyéb, megbízási szerződéssel foglalkoztatott, prof. emer. stb	MTA rend. tag	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	MTA lev. tag	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	MTA doktora	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	CSc	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	PhD	–	–	–	–	–	–	–	4	4
	DLA	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	nem minősített	–	–	–	–	–	–	–	7	7
AE² összesen		–	–	–	–	–	–	–	4	11
V „Vendégoktató”, aki nem adott „kizárólagossági nyilatkozatot” a FOI-nek	MTA rend. tag	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	MTA lev. tag	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	MTA doktora	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	CSc	–	–	–	–	–	–	–	–	–
V összesen		–	–	–	–	–	–	–	–	–
MINDÖSSZESEN							20	10	–	201